

Dnešní problémy reemigrantů

Pohraničí žije za jiných podmínek než vnitrozemí, které je uspořádanější a urovnanější. Abychom však poznali poměry v pohraničí, nestačí jenom zajet do pohraničí, podívat se. Zde se musí žít a podrobně studovat všechny problémy a těžkosti. Není pravdou, že osidleni si mají pomoci sami. Měli by si všichni uvědomit, že pohraničí potřebuje pomoc z vnitrozemí. Pojem, že v pohraničí jsou lidé takoví aneb jiní, není správný. Do pohraničí šlo mnoho lidí, kteří to mysleli opravdu a upřímně. Pohraničí potřebuje povznesení kultury, potřebuje pomoc nejenom theoreticky, přednáškami, ale prakticky. A v tomto nás velmi potěšil článek Fráni Velkoborského v Zemědělských novinách z 2. XII. 1948, kde správně vystihl problém pohraničí a volá vnitrozemí o pomoc. Navštívil některé kraje v pohraničí a já si dovoluji citovat některé jeho poznatky.

„Mezi školními dětmi byly i děti našich reemigrantů, volyňských Čechů a Slováků z Rumunska a Maďarska. A tu jsem u důležitého problému — u otázky aklimatisace a sžití přistěhovalců s našimi českými lidmi. Je to vlastně celá řada dosud nevyřešených otázek rázu hospodářského, politického, sociálního, zdravotního, mravního a ovšem i kulturního. Naučit tyto lidi kulturně žít znamená především zajistit jim nejmínimálnější prostředky a podmínky k slušnému životu a pomoci jim k tomu, aby se co nejdříve mohli cítit jako doma. Považuji tento problém našeho pohraničí za velmi důležitý. Jsem přesvědčen, že sžití těchto lidí s našimi poměry je možné a že je to především otázka našeho poměru k nim. Čas jistě pomůže vyřešit mnohé otázky, ale bude přitom hodně záležet na nás, jakými cestami se pokusíme proniknout k nim a kolik péče a pozornosti jim věnujeme. Volyňští Češi jsou poměrně inteligentní, pracovití zemědělci a dobří hospodáři s vyspělým smyslem a pochopením pro kulturní život. Naproti tomu je mezi Slováků z Maďarska a Rumunska značná část analfabetů, neznajících racionální hospodaření. Přišli velmi nuzně vyzbrojeni do nuzných chalup a usedlosti po Němcích. Naučit je číst a psát bude jednou z našich hlavních úloh.

Poznal jsem jejich děti při besídkách ve školách a byl jsem překvapen jejich čilostí, bystrostí a zájmem o četbu a o knihy. Zde je úplně nové pole působnosti čekající na pracovníky, na vychovatele, osvětáře, rádce, organizátory, ale především na dobré, obětavé lidi, kteří považují za svou národní povinnost i čest přispět ke zdaru společného díla a pomoci těm, kteří si zaslouží našeho veřejného zájmu i účinné podpory.“

DVOULETKA

dobrym zakladem pro petiletku

President republiky Kl. Gottwald
k zahájení pětiletky:

Pětiletý plán je plánem výstavby a přestavby našeho hospodářství.

Musíme naše hospodářství vybudovat tak, aby co nejlépe sloužilo našim dnešním potřebám, především zvýšení životní úrovně všech vrstev pracujícího lidu měst i venkova.

Splnění pětiletého plánu je proto nyní našim hlavním úkolem na cestě k blahobytu lidu, na cestě k socialismu.

Z toho vyplývá pro nás všechny heslo: Všichni svorně jako jeden muž do práce na splnění pětiletého plánu!

Vše pro zdar naší první československé pětiletky!

Provádění pětiletého hospodářského plánu se rozběhlo plným tempem. Rozpis úkolů prováděný opravdu do podrobnosti, ozřejmuje každému pracujícímu přesně rozsah dílčího plánu, jehož plnění na něho připadá. Tak je tomu nejen v průmyslu, ale i v jiných hospodářských odvětvích. Za zdokonalenou organizaci v provádění plánu děkujeme především zkušenostem z dvouletky. Ta právě v těchto dnech předkládá svou konečnou bilanci. Prozatím jsou to výsledky z průmyslu výroby mimo průmysl výživy, které přesvědčují, že tento obor splnil úkoly, jež dvouletý plán určil, opravdu čestně. Jestliže v prvním roce dvouletého plánu dosáhl průmysl 100,9% splnění jeho úkolů, v druhém roce se výsledek ještě zlepšil, neboť průmysl splnil plán na 102,4%.

Přehlídíme-li konečnou bilanci jedenácti

Ano, ten problém sžití reemigrantů závisí v mnoha případech na místním obyvatelstvu. Máme poznatky, že jedna osoba v obci, která vychází vstříc reemigrantům, vše napraví. Naopak také stačí, aby v tomto směru vykopal velký příkop. Na takové jednání bude doplácet náš celek, t. j. stát. A proto ve výběru se musí dávat dobrý pozor. Problém reemigrantů není ještě dořešen — chceme-li, aby se vše podařilo. Vl. Lihovický.

ti hlavních průmyslových odvětví, vidíme, že jedině průmysl textilní a oděvní se v plnění úkolů opozdil o více než jedno procento. Splnil úkoly dvouletého plánu jen na 97,6%. Ostatní tři průmyslová odvětví, která nedosáhla plného sto procent, ocitají se těsně na hranici sto-procentního plnění. Je to průmysl chemický, který stupňovanými výkony v závěru dvouletky nemohl již vyrovnat dřívější zpoždění. Přesto dosáhl v plnění úkolů dvouletého plánu 99%. Průmysl báňský přes všechny obtíže, s kterými musil zápasit, splnil dvouletý plán na 99,8%. A průmysl energetický zůstal pozadu o pouhou 0,1%. Naproti tomu zbývajících sedm průmyslových oborů v smyslu plán předstihlo. Je to průmysl železa a ková, jemuž se podařilo splnit plán na 100,5%, dále průmysl kamene a zemin, který přes obtížný nástup splnil plán na 101,3%. Průmysl sklářský překročil plán výsledkem 105,3%, průmysl dřevodělný dosáhl 105,9%. Ve vedoucí skupině je na prvním místě průmysl kožedělný a gumárenský, který téměř od počátku se jevil favoritem tohoto pracovního závodění. Dosáhl splnění vskutku rekordního na 111%, když byl vlastní úkoly dvouletého plánu splnil již před 28. říjnem. Také průmysl papírenský splněním plánu na 108% dokázal, že plně chápe důležitost úkolů v našem hospodářství. A konečně třetí místo ve vedoucí skupině obsadil průmysl hutní splněním plánu na 106,3%. Tím osvědčil, že je si vědom svého významu, jakožto průmyslu klíčového, na jehož výkonnosti závisí chod řady dalších průmyslových oborů. Při tom výroba surového železa

(Pokračování na str. 2)

Na cestě k volnému trhu

Obě světové války, které naše generace prožily, zasáhly hluboce do hospodářských poměrů. Vedle celkového ochuzení, jež vzniklo tím, že hlavní směr pracovního úsilí byl soustředěn na výrobu válečného materiálu, tedy statků neproduktivních, vznikly velké přesuny v majetkových hodnotách a následkem toho i nesrovnalosti sociální. Poněvadž výroba statků normální potřeby ve válečném období byla zatlačována do pozadí, nastala nezbytnost omezit volný prodej zboží nezbytné potřeby tak, aby každému byl zaručen alespoň částečný příděl tohoto zboží. U nás k této nepříznivé skutečnosti v době války přistoupila skutečnost, že naše země byly nacistickými okupanty záměrně vyssávány a že českému obyvatelstvu našich zemí bylo měřeno loktem daleko kratším než privilegovaným příslušníkům německého herrenvolku. Z toho ovšem vyplynuly pro naši poválečnou hospodářskou politiku úkoly velmi obtížné.

Hlavní zřetel musil být obrácen na obnovu a stupňování výroby zboží denní potřeby, a to jak potravin, tak i ostatních životních potřeb. U nás jsme tuto cestu nastoupili našim dvouletým hospodářským plánem, který byl v podstatě plánem hospodářské obnovy. Jeho splněním v řadě důležitých oborů se nám také podařilo dosáhnouti, ba i překročení úrovně výroby z předválečných let a nebyti katastrofálního sucha, které nás postihlo právě v roce nástupu do dvouletého plánu, byli bychom pokročili ještě dále. Zjevná byla by se praktické účinky stupňované výroby výrazněji mohly uplatnit u domácím trhu. Ten musel zůstat po celé období dvouletky, pokud šlo o důležité životní potřeby trhem vázaným. Teprve na jejím sklonku staly se vánoční balíčky první vlastovkou, naznačující možnosti postupného uvolňování omezovacích opatření.

Po tomto úspěšném začátku došlo nyní v prvních dnech lednových k dalšímu významnému kroku, jehož povaha je již trvalejší, než tomu bylo při volném prodeji vánočních balíčků. Je samozřejmé,

Dvouletka dobrým základem pro pětiletku

(Pokračování se str. 1)

tíž daleko překročila výrobu z roku 1929 a přiblížila se těsně naší výrobě z roku 1937. Výroba surové oceli pak dosáhla úrovně, která vůbec v celém našem předválečném období nemá příkladu.

Uvědomíme-li si, že dvouletý plán byl vlastně plánem průkopnickým, že jsme se jím teprve vlastně učili prakticky uplatňovat zásady plánovaného hospodářství, a uvážíme-li obtíž a mimořádné nepříznivé vlivy, kterými byl provázen nástup i průběh prvního roku pětiletky, pak musíme si opravdu vysoce cenit pracovního úsilí, které vynaložil náš pracující lid, aby úkoly plánu splnil. Nyní, kdy již jsme na počátku nové etapy plánovaného hospodářství, mohou nám výsledky dosažené ve dvouletce dodat sebevědomí a ještě více utužit oddělení všech pracujících rozvinouti v ještě větší míře všechny kladné síly k úspěšnému zmaňání úkolů, před které nás staví náš první pětiletý hospodářský plán.

že za dosavadního nadprůměrného hladu po zboží na straně jedné a stavu zásob na straně druhé nemohli jsme překročiti k uvolnění dosud vázaného zboží bez výhrad a dalších zábran, aby se uvolněné zboží nestalo předmětem nákupů spekulantů. Tomu slouží úprava cen zboží na volném trhu, která zneumožňuje černému obchodu, aby sem vztáhl svá chápala a zboží, jehož nákup je umožněn všem, stáhl opět do příjmi pokoutního prodeje privilegovaným jedincům.

Vedle trhu volného zůstává ovšem pro důležité životní potřeby ještě trh vázaný. Ten zajišťuje základním složkám pracujících přiměřené množství spotřebního zboží za ceny mnohem nižší, než jaké musely být stanoveny pro trh volný. Dělníci, úředníci, zaměstnanci veřejní i soukromí, zemědělci do 16 ha zemědělské půdy, pokud splnili své dodávkové povinnosti i osovní plány, důchodci, vysokoškoláci, umělci slovesní, výtvarní i hudební, funkcionáři lidové správy a rodinní příslušníci všech těchto složek našeho obyvatelstva, děti do 1 roku bez výjimky — ti všichni mají v textilu a obuvi zajištěný pevný příděl, odpovídající ročnímu přídělu, jaký měli dostat v roce 1948. Toto opatření ve prospěch pracujících vrstev je tím významnější, že stav zásob přidělového zboží zaručuje, že každý, komu byl vydán odběrní list, také skutečně svůj příděl na uvolněné body dostane. Také v ostatních skupinách zboží, jehož část byla dána na volný trh, zůstává pracujícím vyhrazen pevný podíl ke krytí jejich nároků.

Naproti tomu asi pětina obyvatelstva našich zemí bude odkázána výhradně na volný trh. Nejde tu ovšem o nějakou sociální nespravedlnost, jelikož majetkové poměry a výdělečné možnosti těchto vrstev dovolují, aby své potřeby si bez citelné újmy opatrovaly na volném trhu. Je přirozené, že přidělů zboží za nižší ceny se musí dostat i v první řadě těm, kteří se již svou prací zasloužili o to, že se zásoby zboží do té míry rozmnožily, aby jeho prodej bylo možno zčásti uvolnit. Na pracujících spočívají i pro budoucnost hlavní úkoly našeho budovatelského úsilí a proto plným právem se jim dostává zásobování přednostního. Kdybychom výhody přidělového zásobování otevřeli všem, legalisovali bychom vlastně sociální nesrovnalosti, ke kterým docházelo v dobách, kdy majetkové silné vrstvy, jejichž příslušníci měli daleko více volného času, než pracující a plně zaměstnaní a mohli proto vykupovat zboží, které bylo určeno ke spotřebě všem.

Zásobování textilním zbožím, obuví a některými jinými potřebami bude se tedy nadále dít po dvojí koleji. Je to pro přechodnou dobu opatření nutné a doba jeho trvání se bude řídit tím, do jaké míry všichni naši občané pochopí, že zlepšování hospodářských poměrů závisí jedině a především na práci, na její intenzitě a produktivitě. Základním předpokladem ovšem je, abychom si byli vědomi, že povinnost zapojiti se do pracovního úsilí platí skutečně pro všechny a že jen touto cestou lze dojiti k zvýšené životní úrovni. Čím více bude těch, kteří se přičiní, aby produktivita práce stoupla, tím více se zkrátí cesta k trhu úplně volnému, kterou jsme nyní nastoupili.

Právní řád SOCIALISMU

Buržoasní třídní panství upevňovalo spolu s celým státním aparátem vládu domácího i cizího kapitálu, který se obracel především proti politickým právům dělnické třídy. Všechna nadprávi k vykořisťování pracujících, právní řád, v jehož ustanoveních byla promítnuta zhoubná a obudná morálka fabrikantů a velkostatkářů, kteří bezohledně množili své zisky, aniž se pohnou soudcovské svědomí nad tím, že velká část našeho lidu je v pravém slova smyslu ožebračována.

Až do února 1948 využívala měšťácká reakce starého právního řádu k ochraně svého kofistnického podnikání. Ale nový právní řád, jak jej nyní budujeme na zcela nových, socialistických zásadách, odstraňuje tato nadprávi, které pomáhaly buržoasii, aby se mohla co nejdéle udržet při moci.

O nových zásadách našeho právního řádu obšírně promluvil na zasedání sociálních referentů ÚRO ministr spravedlnosti dr. A. Čepička. Ve svém výkladu hned z počátku zdůraznil, že v našem novém, socialistickém zřízení nemá starý kapitalistický řád místa a musí zmizet ze všech úseků našeho života a musí být nahrazen na všech místech socialistickým právním řádem. Naše socialistická revoluce tak postihuje sám nerv bývalého buržoasního řádu, a to tak důkladně, že se tu nejedná jen o nějakou legislativní úpravu starého právního řádu, nýbrž o jeho konečné vyvrácení z kořenů. Naše socialistická společnost musí proto vytvořit zcela nový právní řád, takový, který bude chránit práva pracujícího lidu a jeho výrobní snahy a tím i nové formy našeho života politického i hospodářského.

Se stejným odhodláním se však musíme vypořádat s názory, že snad v našich nových poměrech už vůbec nepotřebujeme právního řádu a že lze u nás socialismus budovat jen tak volně, bez právního základu. To však je velký omyl. Ministr Čepička na příkladech ukázal, že také socialismus potřebuje nezbytně nutných právních podkladů. Musíme vybudovat socialistické právo, a to v nejužší součinnosti s lidem. Náš lid to je, který si nyní zákony dává a také si je provádí, a proto nový právní řád bude výsledkem spolupráce pokrokových právníků s lidem. Posláním nových právních kodexů bude nejen chránit zájmy celku, ale také chránit život jednotlivců a osobní majetek vyšší z povínce práce. Nové zákony nám také pomohou dokončit třídní boj a ochránit stát před úskoky rozvrzatníků doma i v zahraničí.

A nejen to. Náš nový právní řád se také energicky vypořádá s názory, že z občeneho krev neteče. A nebude již platit zásada, buržoasní díve tak udržovaná, že do soukromého života jednotlivcova nikomu nic není. Právní řád stanoví zásadu platnou pro všechny, že každý je za svou práci, za celý svůj život odpovědný celku a z této odpovědnosti se nesmí pod žádnou zámkou vymknouti. Jen tak se stane náš lidové demokratický právní řád pomocníkem výchovy lidu k socialismu, součástí našeho budovatelského snažení a pomocníkem při budování dobrého a krásného budoucnosti našeho státu.

Krajské zřízení   Triumf socialistického plánování

Krajské zřízení vstoupilo již v život. Předsedové krajských národních výborů byli po složení slibu v ministerstvu vnitřní správy přijati prezidentem republiky Klementem Gottwaldem, který zdůraznil, že krajským zřízením dokumentujeme vítězné uskutečňování zásad našeho lidově demokratického režimu.

V roce 1948, do něhož připadlo třicáté výročí republiky, byly postaveny dva velké pilíře k naší cestě k socialismu, a to pětiletka a krajským zřízením. A je vnitřní spojitost mezi jednotným hospodářským plánem a jednotnou administrativou republiky, neboť teprve krajské zřízení dává pevné základy oblastního plánování. Prezident republiky Klement Gottwald také zdůraznil, jaké úkoly připadnou krajům v pětiletce.

Maró-leninská teorie o státě říká, že stát je nejenom území, nýbrž i ústrojí. Je přirozené, že po květnu 1945 a zejména po únoru 1948, kdy se změnil od základů celý náš hospodářský a sociální život, bylo nutno podle toho vytvořit také nový způsob veřejné správy pro novou společnost a nové úkoly. Proto po květnu 1945 jsme si vybudovali soustavu národních výborů jako nový typ lidové správy. Krajské zřízení ukončuje a dovršuje tuto lidovou veřejnou správu. S jeho zavedením mizí pojem staré politické správy. Podle nové ústavy včleňují se do organizace národních výborů a krajů nové obory činnosti. Současně bude provedena pronikavá reorganizace okresů. Všude, od shora dolů vzniká s krajským zřízením nový útvar správní, který bude živý a blízký lidu. Současně se končí dlouhé období, ve kterém lid byl ve veřejné správě jenom divákem, neboť napříště bude lid hlavním činitelem správy, jediným správcem, hospodářem a rozhodčím ve svých věcech.

Krajské zřízení prohlubuje státní jednotu Čechů a Slováků. Odstraňuje škodlivé zbytky zemského separatismu i mezi Moravou a Čechy, vylučuje podporu jen některých středisků nebo některých krajů a zajišťuje rovnoměrné rozdělení práce i jejich výsledků v celé republice. Zajišťuje také účelnost, rychlost a hospodárnost administrativy. Jak už tato administrativa potřebovala reformy, je vidět nejlépe z toho, že jen zemský národní výbor v Čechách měl asi 3500 zaměstnanců v 27 budovách. Takový úřad byl nutně těžkopádný. Na jednoho voleného referenta u ZNV připadalo asi 250 úředníků. To znemožňovalo kontrolu lidu.

Krajské zřízení přispěje k tomu, že správa veřejných věcí se dostane do rukou lidu. Před sto lety v Kroměříži dr. F. L. Rieger proklamoval zásadu, že všechna moc pochází z lidu. Krajské zřízení tuto zásadu uskutečňuje. Zrušením zemí padají pozůstatky byrokratického úřadování. Zavádí se nové ústrojí administrativní podle pokrokových zásad lidově demokratických. Krajské zřízení je velkým krokem republiky na cestě k lidově demokratickému a k socialismu. Je proto nutno, abychom se v roce 1949 přičinili ze všech sil, aby se krajské zřízení naplnilo čilým ruchem a životem podle jeho nejpřínosnějšího účelu: uskutečnit zásadu, že veškerá moc pochází z lidu.

Organizace národního hospodářství Sovětského svazu, spočívající na zásadách plánování, a úspěchy, jichž sovětský stát na tomto poli dosáhl, ukázaly pokrokovou a lidstvu cestu k šťastné budoucnosti. Je tudíž oprávněné tvrzení, že plánování je největší přínos Sovětského svazu k dějinám civilizace.

Organické vady kapitalistického systému hospodářského jsou známy více než sto let. Pravidelně se opakující hospodářské krize, chronická nezaměstnanost milionů lidí, pokles životní úrovně pracujících mas ukazují zřejmě, že kapitalismus není s to zajistit lidstvu podmínky, vhodné k příznivému rozvoji. Vznikl začarovaný kruh: čím více se rozvíjely výrobní síly, tím hůře žili lidé. Východisko ukázal Sovětský svaz. Továrny, doły, jakož i ostatní výrobní prostředky přešly z rukou soukromých podnikatelů do rukou lidu, výroba byla organizována na podkladě socialistického plánu.

Kapitalisté a jejich příslušníci brzy pochopili, že idea socialistického plánování získává miliony stoupenců v řadách pracujících vrstev a jali se proti ní bojovat všemi prostředky. Buržoasní propagandisté psali o nereálnosti a fantastičnosti socialistického plánování, ale skutečnosti ukázaly něco naprosto jiného. Sovětský svaz v období pouhých 13 let uskutečnil nesmýrný program socialistické přestavby starého Ruska v moderní průmyslový stát s kolektivním zemědělstvím. Během tří neúplných pětiletků (1928—1940) se zvýšila průmyslová produkce SSSR dvanáctkrát, sklizeň obilí vzrostla z 4,5 miliardy pudů na 7,3 miliardy pudů, prodej zboží denní potřeby z 11,8 miliardy rublů na 175,1 miliardy rublů. Byl to opravdový triumf socialistického plánování, zrozeného Říjnovou revolucí. Bylo to historické vítězství, jehož dosáhl sovětský lid za vedení strany Leninovy a Stalinovy.

Plánování v Sovětském svazu směřuje především k upevnění socialismu a postupnému přechodu ke komunismu. Úkoly, obsažené v předválečných pětiletých plánech, vedly sovětský lid k rozmnožení všennárodního jmění, k omezení a li-

kvidaci kapitalistických živlů. Socialistické plánování se opírá o vědecké, racionální využití přírodních bohatství země a všech jeho sil. Průmyslové podniky se budují v Sovětském svazu tam, kde je to neúčelnější. Zemědělské rostliny se pěstují tam, kde je pro ně záruka nejlepšího rozvoje. Totéž platí o chovu dobytka. Ve výrobě se používá všeho, co usnadňuje práci, používá se nesčetných vynálezů a zdokonalení poněvadž v SSSR věda stojí ve službách socialistického státu a pracujícího lidu.

Jen díky plánovitému socialistickému hospodářství byl Sovětský svaz v letech druhé světové války s to, evakuovat do východních oblastí 1500 velikých průmyslových podniků, miliony lidí a zvýšit současně výrobu, po válce pak provést dílo obnovy a další výstavbu, které zajistí do r. 1950 zvýšení předválečné průmyslové výroby o 48%.

Socialistické plánování je doplňováno pracovní soutěží, které se zúčastňují miliony zaměstnanců průmyslových závodů, kolchozů a sovkhozů. Socialistická pracovní soutěž je výrazem nového poměru člověka k práci. V Sovětském svazu není jediného podnikáče, v němž by nebyly celé desítky, ba sta vynálezů a racionalisátorů. Nejvyššího vyznamenání, názvu Hrdina socialistické práce, se dostalo velikému počtu kolchozních rolníků, traktoristů, agronomů, průmyslových dělníků, techniků, inženýrů a j.

Abyste schopnosti milionů prostých lidí se mohly rozvíjet takovýmto způsobem, bylo třeba především o stranit soukromé vlastnictví výrobních prostředků, jež z pracujících lidí činilo pouhý doplněk strojů a vytvořit plánované hospodářství, které již na celou řadu let předem stanoví cesty dalšího rozvoje, což všem pracujícím zajišťuje jak nejlepší rozvoj pracovních schopností a iniciativy. Systém socialistického plánování, který se zrodil v Sovětském svazu, nachází stále širšího použití v zemích lidově demokratické. Výsledky, jimiž se může již nyní chlubit, dovolují vyslovit pevně přesvědčení, že je s ním nerozlučně spjata lepší budoucnost celého lidstva.

Žena lékařka o kouření žen

Mnoho žen, které kouří, se domnívá, že cigareta jest nulným doplňkem elegance. S emancipačními snahami přijaly ženy s dobrými návyky i mnohé špatné zejména tam, kde se takový zvyk proměňuje v náruživost. Je proto velmi zajímavý názor ženy lékařky, který uveřejňuje časopis „Rodinná výchova“ o kouřících ženách.

Autorka uvádí, že při vdechování dýmu se nikotin dostává do styku se sliznicí úst a dýchacích cest a vniká do vzduchu v plicních sklípcích. Z těchto dobře prokrvaných míst přechází do krve a krevním oběhem se roznáší po celém těle a všude vykonává svůj neblahý vliv. Část nikotinu rozpuštěna v slinách se dostává do žaludku a střev. Při kouření bez vdechování dýmu přejde do krve asi 60% nikotinu, kdežto při vdechování dýmu až 93%. Při dvanácti cigaretách denně je to 100 miligramů nikotinu, což je dvojnásobná smrtelná dávka pro nekuřáka. Přibližně 40-50 miligramů je totiž pro nekuřáka smrtelné, ale už 5 miligramů nikotinu vyvolává příznaky otravy. Nikotin působí

neblaze na soustavu nervovou. I smyslové orgány jsou poškozeny a rovněž ústřední nervstvo. Přesnost v práci, jak se ukázalo měřením, trpí. Nikotin účinkuje na oběh krve, dýchání a trávení, na látkovou přeměnu v organismu; už po vykouření jedné cigarety zvyšuje se hladina krevního cukru. Kouření je škodlivé i s hlediska populačního. Silnější kouření může způsobit předčasné přerušení těhotenství, ba může být i příčinou neplodnosti. Těhotné ženy a kojící matky mají se rozhodně zříci kouření. „Kouření u žen“ — praví se výslovně v tomto článku — je otázka vůbec nesporně vážnější než u mužů, a proto by ženy vůbec neměly kouřit v zájmu všech budoucích pokolení. „Nikdy“ — uvádí autorka — nepochopím, proč kouří mladé dívky a ženy. Proto snad, aby měly předčasně zvadlou pleť, unavený výraz a věčně podrážděné nervy? Naše republika potřebuje zdravé a silné mládež. Je úkolem rodičů zošklivět dětem kouření do té míry, aby je pokládaly přímo za poškozování společenských zájmů.“

Pod praporem Leninovým

SOUTĚŽ

V Sovětském svazu bylo po prvé v dějinách lidstva uskutečněno pokrokové a vpravdě lidové společenské zřízení, jež nezna vykořisťování člověka člověkem, bídy a nezaměstnanosti a zabezpečuje neustálý vzrůst blahobytu. Lenin ještě před vítěznou Říjnovou revolucí správně předvídal, že nové společenské zřízení ukončí rychle dřívější zaostalost země a promění ji v mohutný stát, jdoucí cestou neustálého rozvoje. Těto základní myšlenky byla podřízena všechna činnost bolševické strany, vytvořené Leninem a vedené Stalinem.

V důsledku první světové války hrozila Rusku v r. 1917 katastrofa, nebezpečí ztráty státní samostatnosti a přeměny v kolonii imperialistických velmocí. Národní hospodářství bylo úplně rozrušeno, doprava ochromena, zemi hrozil hlad. Předvídal přímo geniálně průběh dalšího historického rozvoje, ukázal Lenin, jak hrozící katastrofu odvrátit. Vyzýval znovu a znovu lid, aby se uchopil vlády a provedl především pronikavé hospodářské změny. Dovožoval, že válka vytvořila tak nesmírnou krizi, způsobila dosavadní společenské organizaci tak nesmírnou krizi, že lid musí volit: buď zahynout, nebo odevzdat svůj osud do rukou nejrevolučnější třídy, která by co nejrychleji a nejradikálněji provedla přechod k dokonalejšímu způsobu výroby. Bolševická strana šla vstříc velikým událostem v r. 1917 vybrojena leninským učením o možnosti vítězství socialismu v jedné zemi.

Na podkladě sovětského státního zřízení, ustaveného v říjnu 1917, provedl

sovětský lid pod vedením bolševické strany velikou hospodářskou přestavbu, vytvořil socialistickou společnost. Po ukončení občanské války a rozdrčení cizích interventů přešel mladý sovětský stát k velikému dílu obnovy. Poněvadž potřeboval asi sedmi let k tomu, aby byla odstraněna zničení, zanechaná válkou a intervencí, mohly se teprve v pozdějších letech — v obdobích uskutečňování hospodářských pětiletých plánů — projevit dokonale výsledky, vytvořené silami, které uvolnil socialismus, silami, jež od základu změny tvářnost celé sovětské země. V období pětileté, kdy se průmyslová moc Sovětského svazu rozvíjela nevídaně rychlým tempem, byla produkce kovů a uhlí zvýšena pětikrát, kdežto v kapitalistických státech vzrostla v téměř období o pouhých 20—30%. Díky vítězství kolchozního zřízení podstatně vzrostla také produkce zemědělská. V důsledku těchto pronikavých změn mohl sovětský lid vytvořit podmínky úspěšné obrany své vlasti. Ve své řeči pronesené 9. února 1946 zdůraznil generálissimus Stalin právem, že vítězství SSSR nad nacistickým imperialismem je především vítězstvím sovětského společenského zřízení.

Vítězství sovětského státního zřízení představuje největší triumf leninismu. Založen Leninem, vyrostl a zmohtněl sovětský stát pod vedením Stalinovým v jeden z největších států světa. Pod praporem Leninovým jdou sovětské národy bezpečně vstříc k dalšímu rozvoji společné vlasti, ke konečnému vítězství komunismu.

Do naší výroby stále více proniká nový, tvůrčí prvek: soutěž. Snad někdo řekne, že to není nic nového, že výroba se opírala už dříve o princip soutěže, konkurence, která se snažila vyrábět a nabízet laciněji atd. Ale nová soutěž a soutěživost, která proniká do naší výroby, je něco docela jiného. Byli-li hlavní silou staré výroby zisk, zisk podnikatelský, proniká novou výrobou úsilí o zvýšení výroby ve prospěch těch, pro které výroba pracuje, ve prospěch pracujících. V závodech, mezi jednotlivci i mezi kolektivy, mezi dílnami a továrnami se uplatňuje soutěž, jejímž cílem je zvýšit výrobu, ukázat, že to jde, úsilí překonat dosavadní výkon a povzbudit druhé, aby nezůstávali pozadu. Je to soutěž dobrovolná, je to soutěž, pramenící zdola, je to soutěž, kterou si ukládají pracující, protože vědí, že je nutno najít vhodné prostředky, jak zvýšit množství i jakost toho, co nám dává výroba.

Před válkou neměl dělník a pracující zájem na tom, aby soutěžil se svým kamarádem, aby mu ukázal, že dovede víc udělat, aby mu ukázal, že je možno víc udělat. Stupňování výkonu se považovalo za nekamarádké. Často se práce přímo „šetřila“. Jednak proto, že ze zvýšení výroby neměl prospěch pracující, ale podnikatel, jednak proto, že při anarchii starého výrobního řádu rychlejší práce znamenala, že pracující se přiblížil k chvilí, kdy podnikatel řekne, že ho nepotřebuje. Dnes je jinak. Naše výroba zaměstná všechny ruce, které ohtějí pracovat. V příštím roce převedeme do výroby část veřejných zaměstnanců a přece bychom potřebovali ještě mnoho rukou, abychom všude uspokojili potřebu pracovních sil. Proto se musíme snažit zvýšit výkon každého jednotlivce, v každé dílně a v každé továrně. Jednou z úspěšných cest k tomu je vzájemná soutěž, která ukáže, jak je možno výkon bez přepínání lidských sil zvýšit. Hýbali soutěž sportem, může být soutěž i prvkom, který zvýší naši výrobu. Nejde jen o to, abychom ve výrobě dosáhli ojedinělých výkonů, které vyvolávají úžas. I ty jsou velmi důležité, neboť mnoho povědí technikům a organizátorům a umožní hledat nové cesty výroby. Ide však hlavně o to, abychom zvýšili průměrný výkon všech. K tomu je vhodným prostředkem soutěž jednotlivců i kolektivů, která odkryje — jak se tomu říká — skryté rezervy, to jest síly, které se dosud neuplatňují a kterých dnes při práci potřebujeme jako soli, chceme-li, abychom měli více výrobků a zboží pro domácnosti, pro továrny, pro obchody, ale také pro obchod s cizinou.

vymýšlet si plány na smíření obou zápasících sil, namísto toho, aby jednu z těchto sil vedli. („Stát a revoluce.“)

Výchovou dělnické strany vychovává marxismus předvoj proletariátu, schopný zmocnit se vlády a vésti všechny lid k socialismu, dáti směr a organizovat nové zřízení, být učitelem a vůdcem všech pracujících a vykořisťovaných při budování jejich společenského života bez buržoasie a proti buržoasii. („Stát a revoluce.“)

Ze spisů Vladimíra Iljiče Lenina

Diktatura proletariátu není jen moc, a ani ne hlavně moc. Hospodářský podklad tohoto revolučního užití moci, záruka její životaschopnosti a jejího zdatu tkví v tom, že proletariát vytváří a uskutečňuje vyšší typ společenské organizace práce, než kapitalismus. To je podstatné. V tom je pramen síly i záruka nezbytného a konečného vítězství komunismu. „Veliká iniciativa“.

Komunistická organizace společenské práce — k níž tvoří socialismus první krok — spočívá na volné a cílevědomé disciplíně samých pracujících, kteří setřásli jho jak statkářské, tak kapitalistické — a čím dále, tím více bude komunistická organizace spočívat na této volné, cílevědomé disciplíně. („Veliká iniciativa“.)

Hlavní podmínkou úspěšného řešení našich nejnaléhavějších problémů organizačních je, aby političtí vůdcové lidu, totiž členové ruské komunistické strany a všichni opravdoví zástupci pracujících mas úplně pochopili základní rozdíl mezi dřívější měšťáckou a přítomnou socialistickou revolucí. („Sověty při díle“.)

V každé socialistické revoluci, když proletariát byl rozřešil problém dobytí moci, stává se nutným obrátit se nejdříve k základnímu problému utvoření vyššího společenského systému, totiž zvýšení produktivnosti práce a ve spojení s tím zlepšit její organizaci. („Sověty při díle“.)

„Svoboda tisku“ je také jedním z hlavních hesel „čisté demokracie“. Dělníci přece vědí i socialisté všech zemí milionkrát uznali, že tato svoboda jest podvodem potud, pokud nejlepší tiskárny a největší zásoby papíru se nacházejí v rukou kapitalistů a pokud moc kapitalistů trvá nad tiskem, jež právě v celém světě tím zfetelněji a ostřeji a tím také cyničtěji, se zjevuje, čím vyvinutějším je parlamentarismus a republikánský režim, jako na příklad v Americe. („Měšťácká demokracie a proletářská diktatura.“)

V průběhu celých nových evropských dějin a zvláště na konci osmnáctého století ve Francii, kde se odehrála rozhodující bitva proti veskeré středověké veštině, proti nevolnictví ve společenském řízení i v myšlení, materialismus se osvědčil jako jediná důsledná filosofie, věrná všemu učení přírodních věd, nepřátelská pověrám a pobožnickářství. Nepřátelé demokracie se proto snažili ze všech sil materialismus „vyvrátit“, podkopat, pomluvit a zastávali různé formy filosofického idealismu, který tak či onak vede k hájení či podpoře náboženství. („O materialismu.“)

Maloměšťáčtí demokraté mají sklon odvracet se od třídního boje, snít o tom, jak bychom se bez něho obešli, snahu uhladit a usmířit, otupit ostré úhly. Proto takoví demokraté buď se brání jakémukoliv přiznání k celému historickému pásmu přechodu od kapitalismu ke komunismu, nebo pokládají za svůj úkol

Nejvyšší stupeň pracovního vyznamenání v SSSR

Hrdina socialistické práce — toť pro sovětského člověka nejčestnější název. Příslušné nařízení o udělování tohoto vyznamenání vydalo presidium Nejvyššího sovětu SSSR dne 27. prosince 1938. V nařízení se píše, že je to nejvyšší stupeň vyznamenání v oboru hospodářské a kulturní výstavby a propůjčuje se osobám, jež se vynikajícím způsobem zasloužily o průmysl, zemědělství, dopravu, obchod, vědecké objevy a technické vynálezy. Hrdinům socialistické práce se odevzdává kromě diplomu prezidia Nejvyššího sovětu Leninův řád a zlatá medaile v podobě pěticípé hvězdy se znakem srpů a kladiva. Po prvé bylo toto vyznamenání uděleno J. V. Stalinovi v den jeho 60. narozenin. Později bylo uděleno nejbližším Stalinovým spolupracovníkům, vedoucím bolševické strany a sovětské vlády, Kalininovi, Molotovovi, Mikojanovi, Andrejevovi Berijovi, Malenkovu a Kaganovičovi. Dále byl propůjčen tento název 59 nejlepším ředitelům závodů a konstruktérům, m. j. světoznámým konstruktérům letadel Jakovlevovi a Tupolevovi.

Také sovětské učenci jsou hrdi na to, že 24 nejzasloužilejších z nich se stalo Hrdiny práce. Jsou mezi nimi akademici Bach, Zelinskij, Bardin, Krylov, Obručev, Čaplygin, Lysenko a j. Jsou to vesměs učenci, kteří se zasloužili vynikající měrou o sovětskou vědu a obohatili praxi socialistického budování. Příkladem takového učence je Trofim Lysenko, prezident Věsvazové zemědělské akademie, jehož díla souvisejí s praktic-

kým řešením úkolů sovětského zemědělství.

Potom následovalo 127 Hrdinů socialistické práce z řad železničářů, strojívučů, ředitelů drah, dopravy a p., kteří vynikli zejména za války a v poválečném dílu obnovy. Zvláště populárním z nich je Hrdina socialistické práce strojívuče A. Papavin, který se svým strojem bez větších oprav projel 1,2 milionu kilometrů. Po železničářích následovali zaměstnanci naftového průmyslu, celkem 21, po nich 150 horníků. Jak známo, byly v prvním období války obsazeny a pak nacisty zněny 2 důležité uhelné pánve, moskevská a donská. V poměrně krátké době bylo však díky všestranné pomoci sovětské vlády a nadšené práci horníků dosaženo toho, že v donské pánvi dosáhla těžba 80% předválečné úrovně, v pánvi moskevské se dnes těží dokonce 2,5krát tolik, jako před válkou. Hrdinové socialistické práce Turenkov, Valegura, Ryncin a Petcenko dosáhli vynikajících úspěchů v kolektivních pracovních metodách a svým příkladem strhli ostatní horníky Donbasu.

Pokud jde o sovětské zemědělství, bylo názvem Hrdiny socialistické práce vyznamenáno 3000 zemědělců. Jsou mezi nimi nejenom vedoucí sovkhozů, jako F. Bojko, ředitel sovkhozu „Gigant“, nýbrž i prostí zemědělci, kteří dosahují rekordních sklizní obilí, cukrovky, brambor, kukuřice a bavlny, jakož i vysoké produktivity v chovu dobytka. Mezi vyznamenanými kolchozníky jsou zástupci všech sovětských národů.

Stálý lidový sběr

V polovině ledna byl zahájen stálý a pravidelný lidový sběr surovin. Cím se tato akce liší od předchozích? Rozdíl je právě v tom, že to je a bude sběr stálý a pravidelný. Nebude to sběr nárazový, ojedinelé akce čas od času, ale činnost pravidelná a přesně organizovaná.

Význam tohoto sběru odpadků je nejlépe vidět z toho, že v prvním roce pětiletky má a může být nasbíráno surovin za 1,5 miliardy Kčs. Tento plán převyšuje asi o polovinu výsledky sběrů v roce minulém. Z toho je vidět, že musíme hodně zvýšit úsilí, chceme-li opatřit našemu hospodářství naší výroby suroviny, s nimiž průmysl již počítá. Dalším podstatným rysem tohoto sběru je, že klade důraz na slovo: lidový sběr surovin. To znamená, že hlavní důraz je a bude položen na činnost dole. Nejvíce bude záležet na iniciativě dole, abychom v odpadcích získali hodně surovin a abychom je dobře dopravili tam, kde z odpadků se zase stanou důležité složky naší výroby. Hlavní nesnázi dosavadních sběrů byl odvoz. Bylo mnoho stížností, že zde či onde všechno řádně připravili, vynesli papír, staré železo, barevné kovy atd. na ulici, ale že si pro ně nikdo nepřijel, nebo že odpadky dlouho čekaly na ulici, až se jich někdo ujal. I zde bude potřeba při těchto pravidelných a stálých sběrech získat a uvést do pohybu všechny důležité dopravní prostředky, ať už jde o vozidla družtev nebo obecní, soukromých dopravců a na venkově případně sešské vozy. Někdy pomůže i drobný vozík, kterého se ujme několik

lidí. Lidový ráz sběru odpadků je patrný i z toho, že za ním stojí se všemi svými orgány celá Národní fronta a všechny důležité složky našeho národního života, KSC, ROH, SČM atd.

Lidový ráz akce se projeví také v tom, že nyní je možnost, aby se dokonale uplatnila iniciativa zdola. Ta umožní, aby byly podchyceny všechny zdroje odpadových surovin a pomůže organizovat včasny a rychlý odvoz, aby naše hospodářství, naše hutě a sklárny, papírny a slévárny dostávaly plynule domácí suroviny, které mohou ušetřit mnoho desítek milionů cenných devis. Byly, jsou a budou při sběru potíže. Ale překážky jsou právě proto, aby byly překonávány. A jestliže se stává nyní sběr akcí pravidelnou a stálou, bude možností použít dosavadních drobných i špatných zkušeností k tomu, abychom napříště tyto sběry organizovali lépe, účinněji a vydatněji.

Náš průmysl čeká na suroviny. Cím více získáme těchto surovin z pravidelných a stálých sběrů, tím lépe budeme moci zásobovat domácí trh a tím méně budeme odkázáni na dovoz surovin z ciziny. Kdo ví, že v hospodářském styku mezi jednotlivými státy tyto t. zv. odpadky, staré železo, papír, staré sklo znamenají položky, které jdou do desítek, ba i do set milionů Kčs, ten si uvědomí význam této akce a přispěje jistě ze všech sil k tomu, aby se ze sběru stala činnost opravdu lidová, stálá a pravidelná, neboť to je a bude v zájmu našeho hospodářství a tím i v zájmu všech pracujících.

IDEA - síla nového polského filmu

Iz - Do druhé světové války jsme znali jako socialistický film pouze film sovětský, zatím co kinematografie ostatních států vyráběla filmy s ideologií, která odváděla pozornost pracujícího lidu a hlavně dělnické třídy od sociálních otázek a tím ji oslabovala v jejím třídním boji.

Druhá světová válka oslabilila mocenské pozice kapitalistického filmu. Vznikla řada lidově demokratických států, jejichž hospodářské, politické, kulturní a sociální zřízení se odchýlila od dosavadních státních útvarů. Kultura v těchto nových demokraciích se stala významným činitelem. A film získal tu první místo jako nejrozšířenější umělecký a výchovný prostředek nové doby.

Proto jsme dnes svědky jedné z nejsilnějších kinematografií lidově demokratických států — kinematografie polské, která se začínala rozvíjet po válce za nepředstavitelného úsilí, nahrazujícího nedostatky odborných pracovníků i velký nedostatek technických prostředků. První film se natáčel za podmínek tak nepříznivých, že se podivujeme, jak vůbec mohl být natočen. A přece tento film — „Zakázané písničky“ — a potom další rázem vítězí na plátnech kin v Polsku a některé z nich i za hranicemi. V čem spočívá toto vítězství? V myšlence. Polská kinematografie si jasně uvědomila: dnešní doba v první řadě vyžaduje silnou, zdravou ideu, takovou, o jaké mluvil Lenin jako o rozhodující síle v socialistickém umění.

Polsko prošlo vedle okupovaných území Sovětského svazu nejstrašnější porobou, jakou si mohla vymyslet jen nacistická zvůle. Polská kinematografie se proto musila s touto dobou vyrovnat a zároveň ukázat celému světu prameny svého dnešního budovatelského nadšení. Nad válkou a nad okupací provedl polský film svůj soud, jdoucí do základů příčin minulé války a vyúsťující v jasnou cestu nového života. Tento soud vyslovila polská kinematografie bez příkras, tvrdě, ale přitom statečně a odvážně ukázala také nezdravé zjevy těch polských lidí, kteří zradili. „Zakázané písničky“, „Osvětím“, „Hraniční ulička“ a v našich kinech právě uváděná „Ocelová srdce“ jsou díla, která válku a německou okupaci v Polsku ukázala v pravém světle jako varující hlas pro dnešek i budoucnost.

Idea polského filmu zvítězila. S touto ideou zvítězila však i nová forma polského filmu, kterou si vnučila průraznost a zdravost obsahu. V tom je síla polského filmu a ta je zároveň obrazem lidu a života, který dnes nalézáme na celém území bratrského Polska.

Nakladat. českých zemědělců Brázda, Praha II, Opletalova 3, vydalo ve sbírec Zemědělské aktuality, iako sv. 38, spis JUDr Antonína Suka: Koupě a prodej hospodářských zvířat a ručení za vady. V příručce je věnována pozornost základním zákonným ustanovením, jejichž použití přichází v úvahu při koupě a prodeji hospodářských zvířat. Knižka obsahuje též vzory písemných smluv. Cena Kčs 10.

Zprávy svazu

Polská vyznamenání příslušníkům čs. zahraniční armády ze SSSR

Při své návštěvě v Československu v prosinci m. r. udělil polský ministr národních obrany maršál Zymierski vyznamenání příslušníkům čs. zahr. arm. ze SSSR, kteří se zúčastnili bojů na polském území v prostoru Krosna a Dukly a tak krví prolitou na polské půdě v boji se společným nepřítelem po boku Rudé armády zpečetili svazek a družbu obou bratrských národů.

Je pro nás nejen velkou ctí, nýbrž i závazkem skutečnost, že převážnou většinu vyznamenaných tvoří příslušníci čs. zahr. arm. ze řad volyňských Čechů. Je proto na nás i nyní, abychom přátelství vytvořené bojem a obětmi prohlubovali a rozšiřovali v mírovém snažení na společné cestě vedoucí oba národy k radostné budoucnosti — k socialismu.

Z rozhodnutí polské vlády byli vyznamenáni krzyžem walecznych:

kpt. Cile Emil
kpt. Knop Vladimír
kpt. Krejčí Rostislav

mpor. Hnídek Jaromír
mpor. Kozák Vladislav

por. Bílek Josef
por. Bisaha Ivan
por. Derbal Pavel
por. Derfler Ferdinand
por. Hroch Alexandr
por. Chudoba Jaroslav
por. Končický Mikuláš
por. Krejčí Josef
por. Kříž Antonín
por. Lamáč Jiří
por. Liška Antonín
por. Petříček Alexandr
por. Řepík Jaroslav
por. Svoboda Josef
por. Vigner Viktor
por. Žitný Jaroslav

ppor. Honsová Františka
ppor. Širc Václav

prap. Benák Karel
prap. Doležal František

rtm. Kolář Valentin
rtm. Kolník Emil
rtm. Kopecný Václav
rtm. Kostka Boris

rt. Bohatec Miroslav
rt. Feodorov Nikolaj
rt. Holeč Josef
rt. Janásek Jiří
rt. Jonášová Lidmila
rt. Janouš Jan
rt. Jelínek Jaroslav
rt. Jelínek Vilém
rt. Levický Alexandr
rt. Lisecký Stanislav

rt. Mařátko Mikuláš
rt. Matijenko Evžen
rt. Matushevski Mikuláš
rt. Mentlik Petr
rt. Mesnerová-Zavřelová T.
rt. Miškov Daniel
rt. Mundil Pavel
rt. Musil Václav
rt. Náglová Marie
rt. Nerad Josef
rt. Nepovimová-Černá Lída
rt. Pokrupa Jaroslav
rt. Polívka Vladimír
rt. Rektor Václav
rt. Staněk Jaroslav
rt. Sebek Václav
rt. Šebestová Libuše
rt. Snajdr Edvard
rt. Stěpánek Václav
rt. Tabulka Josef
rt. Vacek Václav
rt. Vjček Alexandr
rt. Vik Vladimír
rt. Vodlub Vladimír

čet. Albrecht Vladislav
čet. Beneš Jaroslav
čet. Dolejš Michal
čet. Doležal Václav
čet. Gol Václav
čet. Hejda Rostislav
čet. Hlaváček Vladimír
čet. Hokeš Václav
čet. Holomíček Václav
čet. Horáček Vladimír
čet. Hovorka Rudolf
čet. Hruběš Josef
čet. Janík Antonín
čet. Jedlička Václav
čet. Král Vladimír
čet. Kroupa Václav
čet. Lysuk Jiří
čet. Mančal Josef
čet. Mandík Josef
čet. Mazánek Václav
čet. Mazura Václav
čet. Miller Viktor
čet. Niče Václav
čet. Novotný Jaroslav
čet. Novotný Václav
čet. Opočenský Jaroslav
čet. Paul Vladimír
čet. Pekárek Vladimír
čet. Pilař Václav
čet. Polák Vladimír
čet. Prokúpek Václav
čet. Romanenko Vladimír
čet. Šebesta Miloslav
čet. Šťastný Antonín
čet. Švejdar Jiří
čet. Tlustý Václav
čet. Tomíček Josef
čet. Vachulka Josef
čet. Valenta Emil
čet. Vladčíha Vladimír
čet. Volák Vladimír
čet. Vokráčka Jaroslav
čet. Vrána Jan
čet. Vrána Emil
čet. Zigl Josef

des. Anděl Vladimír
des. Babička Josef
des. Barta Vladimír

des. Beran Vladimír
des. Bernát Antonín
des. Bílek Josef
des. Čápková Emilie
des. Divíšek Vladimír
des. Dostál František
des. Dušek Pavel
des. Veržik Mstislav
des. Hlaváček Leon
des. Hořás Josef
des. Horník Josef
des. Husák Josef
des. Hybler Josef
des. Kádner Václav
des. Khol Vladislav
des. Knob Václav
des. Kopecný Hostislav
des. Kopřiva Alexandr
des. Krámský Josef
des. Kučera Václav
des. Kučera Vladimír
des. Mikčárek Alexandr
des. Nedbalová Ema
des. Nesvada Antonín
des. Novák Vladimír
des. Paul Mikuláš
des. Pichrt Václav
des. Rébl Josef
des. Sobek Vladimír
des. Sova Emanuel
des. Slégr Vladimír
des. Stech Jaroslav
des. Štěpánek Boleslav
des. Tomaševský Josef
des. Vokáčová Břetislava
des. Vondráček Vladimír
des. Votruba Josef
des. Vozáb Josef
des. Zahradka Vladimír
des. Zajíc Josef
des. Závěský Václav
des. Žitný Josef

svob. Bílek Vladimír
svob. Borovský Jaroslav
svob. Cigl Karel
svob. Cerný Jaroslav
svob. Dušek oosef
svob. Grmelová Věra
svob. Hašler Josef
svob. Horn Teofil
svob. Hovorka Jan
svob. Hybler Josef
svob. Chmelík Josef
svob. Chudoba Josef
svob. Janata Jaromír
svob. Janík Václav
svob. Janoušek Václav
svob. Janský Josef
svob. Kačer Alexandr
svob. Kendík Emil
svob. Ketner Josef
svob. Kikal Antonín
svob. Klejšmid Alexandr
svob. Kočka Antonín
svob. Kučera Břetislav
svob. Hoták Mikuláš
svob. Loukotka Antonín
svob. Lucius Antonín
svob. Ludvík Antonín
svob. Málek Václav
svob. Mencl Josef
svob. Mišura Jiří
svob. Náhlovský Mikuláš

svob. Nechanický Jaroslav
 svob. Nechanický Oldřich
 svob. Novák Antonín
 svob. Opočenský Ludvík
 svob. Pavlín Antonín
 svob. Petrák Emil
 svob. Pilař Jan
 svob. Provazník Blahoslav
 svob. Re Josef
 svob. Repík Vladimír
 svob. Slanina Josef
 svob. Soltík Karel
 svob. Stehlík Jaroslav
 svob. Šarša Josef
 svob. Šatava Vladimír
 svob. Šerák Jaroslav
 svob. Šobek Josef
 svob. Sule Josef
 svob. Tomiček Václav
 svob. Uhlíř Václav
 svob. Valenta Antonín
 svob. Chvalevský Emil
 svob. Vetelský Alexandr
 svob. Vinkler Josef
 svob. Vlk Bohuslav
 svob. Vohralík Josef
 svob. Zahrádka Emil
 svob. Zahradníček Jan
 svob. Zajíc Vladimír
 svob. Zajíc Vladimír
 svob. Zák Josef
 svob. Zrout Vladimír

voj. Andrlé Josef
 voj. Bendl Vladimír
 voj. Blažek Josef
 voj. Bohuslav Emil
 voj. Bohuslav Josef
 voj. Campr Václav
 voj. Cinegr Vladimír
 voj. Čapek Josef
 voj. Čejka Josef
 voj. Černý Josef
 voj. Činka Antonín
 voj. Divišek Josef
 voj. Dufek Vladimír
 voj. Dušek Jan
 voj. Fibigr Josef
 voj. Fikevič Vladimír
 voj. Glanc Antonín
 voj. Hálek Antonín
 voj. Havráněk Josef
 voj. Holický Miroslav
 voj. Hrdina Josef
 voj. Husák Josef
 voj. Jareš Josef
 voj. Jeřábek Karel
 voj. Jonáš Vladimír
 voj. Kabel Josef
 voj. Kalvach Vladimír
 voj. Kapeš Jaroslav
 voj. Karabec Josef
 voj. Klaban Antonín
 voj. Klaban Josef
 voj. Klaban Vladimír
 voj. Kozák Josef
 voj. Kracík Josef
 voj. Krátký Antonín
 voj. Kutek Josef
 voj. Levý František
 voj. Macechovský Josef
 voj. Maňas Jan
 voj. Mašek Václav
 voj. Matušek Vladimír
 voj. Maulis Emil
 voj. Mráz Josef
 voj. Nepovim Josef
 voj. Otmarová Anna
 voj. Pančíř Jaroslav
 voj. Pavelka Alexandr
 voj. Pavelka Vladimír
 voj. Pižl Alexandr
 voj. Pižl Miroslav
 voj. Pojman Josef
 voj. Procházka Feodor
 voj. Průšek Václav
 voj. Rédl Josef

voj. Regentík Miroslav
 voj. Růžička Emil
 voj. Sedláček Josef
 voj. Šeredka Mikuláš
 voj. Škranc Emil
 voj. Srkal Vladimír
 voj. Svítek Mikuláš
 voj. Štěpánek Alois
 voj. Šorma Václav
 voj. Sotola Antonín
 voj. Sulc Josef
 voj. Tichý Antonín
 voj. Tušínský Petr
 voj. Václavík Karel
 voj. Veselovský Jaroslav
 voj. Vlk Vladislav
 voj. Vondráček Jaroslav
 voj. Vorlíček Alexandr
 voj. Zahradníček Antonín

**Z rozlihodnutí polské vlády
 byli vyznamenáni
 srebrným medalem
 zasluženým na poli činy**

prap. Jiráček Bohumil

rtm. Bronštejn Gregor
 rtm. Campr František
 rtm. Doležal Ludvík
 rtm. Chudoba Václav
 rtm. Khol Mikuláš
 rtm. Kovárová Magda
 rtm. Kubelka Václav
 rtm. Makarevič Alexandr
 rtm. Opočenský Vladimír
 rtm. Pařízek Alexandr
 rtm. Prýmek Josef
 rtm. Růžičková Věra
 rtm. Tučák Igor
 rtm. Vaňous Petr
 rtm. Vejchoda Antonín
 rtm. Vlk Václav
 rtm. Vrbová Jan na
 rtm. Zich Václav

rt. Balada Antonín
 rt. Beneš Josef
 rt. Bradáč Vladimír
 rt. Cánboch Josef
 rt. Cupal Bohumil
 rt. Cupal Václav
 rt. Derfler Václav
 rt. Doležal Vladimír
 rt. Florian Vladislav
 rt. Houska Antonín
 rt. Hovorka Josef
 rt. Janata Jiří
 rt. Janák Antonín
 rt. Kašpar Viktor
 rt. Klementovič Antonín
 rt. Křikavová Helena
 rt. Malhaus Jiří
 rt. Matušík Viktor
 rt. Novák Světoslav
 rt. Opočenský Miroslav
 rt. Peterka Antonín
 rt. Pošner Jaroslav
 rt. Příbyl Petr
 rt. Réblová-Vlasáková Lydie
 rt. Stryja Jaroslav
 rt. Šebesta Bedřich
 rt. Šerák Josef
 rt. Tresler Vladimír
 rt. Truksa Vladimír
 rt. Tvrzník Emanuel
 rt. Urbanová Olga
 rt. Zastocký Vladimír

čet. Baoun Josef
 čet. Beneš Jaroslav
 čet. Bohatý Bohumil
 čet. Brda Josef
 čet. Brož Jaroslav
 čet. Buriánek Václav
 čet. Cabort Evžen

čet. Cupal Alexandr
 čet. Cech Vladimír
 čet. Četveryk Vladimír
 čet. Dus Josef
 čet. Fiala Václav
 čet. Hejda Mikuláš
 čet. Hník Štěpán
 čet. Horský Jan
 čet. Jonáš Václav
 čet. Kalík Josef
 čet. Kovanda Václav
 čet. Kovář Václav
 čet. Kozák Jaroslav
 čet. Krausa Vladimír
 čet. Krista Josef
 čet. Kroupa František
 čet. Kunášek Václav
 čet. Kunášek Vladimír
 čet. Kysetr Miroslav
 čet. Lamač Josef
 čet. Macháč Josef
 čet. Makeš Bedřich
 čet. Malich Antonín
 čet. Malich Emanuel
 čet. Maříková Anna
 čet. Matouš Jaroslav
 čet. Nágel Josef
 čet. Novák Jaroslav
 čet. Prodřejuček Michal
 čet. Suchánek Jaroslav
 čet. Sedová Marie
 čet. Skoda Bohumil
 čet. Štěpánek Alois
 čet. Toušková Anna
 čet. Vacek Jiří
 čet. Vanková Emilie
 čet. Vedral Josef
 čet. Voráček Alexandr

des. Anděl Rostislav
 Věrná nn

des. Augusta Václav
 des. Bajer Antonín
 des. Balák Václav
 des. Bečková Emilie
 des. Bílková Olga
 des. Bílková Věra
 des. Blažek Alexandr
 des. Boček Antonín
 des. Brda Vladislav
 des. Buben Josef
 des. Čapek Václav
 des. Černožský Václav
 des. Dvořák Josef
 des. Findejs Josef
 des. Fortl Václav
 des. Frank Alexandr
 des. Holubička Miroslav
 des. Horáček Jaroslav
 des. Houška Edvard
 des. Jona Václav
 des. Kabela Václav
 des. Klaban Antonín
 des. Knop Jan
 des. Koček Václav
 des. Kudrna Josef
 des. Kulich Jaroslav
 des. Kutek Antonín
 des. Lenochova Božena
 des. Malý Václav
 des. Novák Emil
 des. Novák Josef
 des. Odstrčil Josef
 des. Odvárka Rostislav
 des. Poman Stanislav
 des. Pražák Antonín
 des. Procházka Vladislav
 des. Prošek Jiří
 des. Re Vir cenc
 des. Ruta Josef
 des. Rigl Václav
 des. Samec Vladimír
 des. Schovánek Vladimír
 des. Sjatkovský Josef
 des. Smol Antonín
 des. Smolíková Marie
 des. Šejna Václav

des. Senk Václav
des. Toušek Josef
des. Valenta Rostislav
des. Vašek Vladimír

svob. Andrie Josef
svob. Augusta Vladimír
svob. Babák Josef
svob. Bajer Josef
svob. Bečán Vladimír
svob. Brinda Václav
svob. Brož Josef
svob. Brynda Václav
svob. Cech Rostislav
svob. Čiževská Věra
svob. Dolejš Antonín
svob. Dražil Václav
svob. Dvořák Václav
svob. Fencel Alexandr
svob. Hajsinek Josef
svob. Heller Josef
svob. Hladík Antonín
svob. Hloušek Evžen
svob. Hokeš Jaroslav
svob. Holoubek Václav
svob. Horák Alexandr
svob. Hrazbil Josef
svob. Hybler Václav
svob. Iránek Vladimír
svob. Kelner Antonín
svob. Knob Antonín
svob. Kočelski Vladimír
svob. Kříž Emil
svob. Kulhánková Olga
svob. Kysela Vladimír
svob. Legner Václav
svob. Lucuková Jiřina
svob. Malich Václav
svob. Mandíková Marie
svob. Mareček Vladimír
svob. Mikulecký Antonín
svob. Moravec Josef
svob. Nerad Antonín
svob. Nesvadba Emil
svob. Nosek Josef
svob. Purjaneck Václav
svob. Razak Jaroslav
svob. Roler Mikuláš
svob. Řepka Jaroslav
svob. Říha Vladimír
svob. Strnad Jakub
svob. Studený Brctislav
svob. Stuchlý Vladimír
svob. Suchomelová Marie
svob. Svatuška Vladimír
svob. Svoboda Miroslav
svob. Synkovský Antonín
svob. Syrovátka Vladimír
svob. Šalová Marie
svob. Semera Jan
svob. Tamfinová Helena
svob. Urban Antonín
svob. Vaněk Mikuláš
svob. Veselý Emil
svob. Vlk Antonín
svob. Volf Antonín
svob. Vuk Antonín

voj. Bartoš Vladimír
voj. Bláha Vladimír
voj. Bložil Josef
voj. Brázda Bohuslav
voj. Buben František
voj. Cibulský Jan
voj. Čapek Antonín
voj. Četvrtýk Václav
voj. Činka Rostislav
voj. Egert Josef
voj. Herzan Václav
voj. Hnízdil Alexandr
voj. Hromada Antonín
voj. Hubálek Vladimír
voj. Huňat Theodor
voj. Hurt Emil
voj. Husák Emanuel
voj. Ihlan Josef
voj. Jesínek Václav

voj. Jesínek Vladimír
voj. Kelner Vladimír
voj. Kocek Václav
voj. Kolc Jaroslav
voj. Konstatinovič Alexandr
voj. Koreček Antonín
voj. Kovanda Miroslav
voj. Kovář Josef
voj. Kršňák Josef
voj. Kučera Vladimír
voj. Lev Emil
voj. Linhart Josef
voj. Lněniček Jaroslav
voj. Lněniček Vladimír
voj. Luzum Václav
voj. Mach František
voj. Matuševský Vladimír
voj. Maulis Vladimír
voj. Mazánek Evžen
voj. Morávek Jaroslav
voj. Nováček Vladislav
voj. Novák Josef
voj. Novotný Václav
voj. Pacáková Marie
voj. Pappal Václav
voj. Pěchoha Václav
voj. Pěchoha Vladislav
voj. Pižl Antonín
voj. Pospíšil Bohumil
voj. Příbyl Václav
voj. Řepka Antonín
voj. Řepka Vladimír
voj. Stanislavský Jaroslav
voj. Safr Karel
voj. Sebek Emil
voj. Šlais František
voj. Šťastný Josef
voj. Štefl Vladimír
voj. Šumilov Michal
voj. Tintěra Miroslav
voj. Vals Ludvík
voj. Vaňatko Jaroslav
voj. Vejnar Vladislav
voj. Vlačíha Rostislav
voj. Vlk Rostislav
voj. Zentl Miroslav

Směrnice pro provádění zdravotní péče o reemigranty

(Výnos č. VIII/4-15246/18 z 21. 12. 1948)
Zdravotní péči o reemigranty, pokud se na ně vztahuje ustanovení zákona č. 75/1946 Sb., prováděnou dosud ministerstvem zdravotnictví, provádějí od 1. ledna 1949 okresní národní výbory podle těchto směrnic:

1. Preventivní zdravotní péče bude prováděna poradnami „stavu národního zdraví“, zřízenými podle zákona č. 49/1947 Sb., stejným způsobem jako u tuzemců, podle směrnic platných pro příslušné poradny.

2. Zdravotní péče kurativní o reemigranty, kteří nejsou pojištěni ani nemají nárok na léčení z jiného titulu a k léčení nemají vlastních dostatečných prostředků, bude prováděna takto:

Ucházející se o „Zdravotní péči o reemigranty“ musí mít reemigrační (registrační) průkaz a nesmí být v žádném zaměstnaneckém (námezdním) poměru, takže o jeho léčení není postaráno z titulu národního pojištění. Všechny místní a okresní národní výbory musí podati reemigrantům informace, na které z přihlášených lékařů se má reemigrant při vyhledávání lékařské pomoci obrátiti. Stejně jest tomu i při vyhledávání pomoci u dentistů, zkoušených zubních techniků a porodních asistentek.

Reemigranti mají nárok na svobodnou volbu lékaře (dentisty, zkoušeného zubního technika a porodní asistentky) přihlášeného k léčebné péči o reemigranty, a to v mezích předpisů „Léčebného řádu

UNP“ (čl. 3—13, 14, 19), které tu platí obdobně.

Ohledně honorování lékařů (dentistů, zkoušených zubních techniků a porodních asistentek) za ošetřování (vyšetřování) reemigrantů piati obdobně předpis u příslušných přihlášek ministerstva sociální péče, vydaných podle § 197 zákona č. 99/1948 Sb. Lékaři (dentisti, zkoušení zubní technici a porodní asistentky) podávají účty za ošetřování (vyšetřování) reemigrantů okresnímu národnímu výboru, který po přezkoušení proplatí.

Dosavadní poukázky k „Léčebné péči“ s hlavičkou: Ministerstvo zdravotnictví Léčebná péče o reemigranty (st. tisk. č. sklad. 736/B) a dalšími předtisky k přímému vyplnění budou používány vystavujícím referentem nadále. Rovněž receptové blankety (č. skl. 736/A) a mistopřísežná prohlášení (č. skl. 736/C) s toutéž hlavičkou a předpisy pro osobní data reemigranta a jeho rodinného příslušníka budou nadále používány. Poukázky k léčebné péči jsou zaslány okresními národními výbory všem místním národním výborům v okrese. Tyto poukázky vydávají žadatelům ustanovení úředníci, kteří také vedou evidenci vydaných poukázek. Na používaných tiskopisech buďtež však skrtmota slova: „Ministerstvo zdravotnictví“.

Receptové blankety slouží jak k předpisování léčiv, tak ke sdělení úřednímu lékaři ONV. Potřebné blankety zasílají úřední lékaři všem přihlášeným lékařům (dentistům, zkoušeným zubním technikům a porodním asistentkám). Oprávněný žadatel o poukázku k „Léčebné péči“ předloží referentu MNV svého bydliště reemigrační (registrační) průkaz a učiní písemně prohlášení podle zákona č. 173/1948 Sb., že nemá nárok na léčení z titulu národního pojištění. Referent MNV po zjištění, že majetkové poměry žadatele opodstatňují poskytnutí léčebné péče vystaví poukázku podle předtisku. Tato poukázka platí pro ošetření u praktického lékaře, porodní asistentky, odborného zubního lékaře (dentisty), zkoušeného zubního technika, odborného lékaře dětského pro děti do ukončeného 6. roku, odborného lékaře pro choroby ženské a porodnictví, odborného lékaře pro choroby kožní a pohlavní. Poukázky k odborným lékařům ostatních oborů vydává ošetřující lékař, a to ve formě doporučení na receptovém blanketu. Vyžaduje-li reemigrant odborné vyšetření nebo ošetření u odborného lékaře přímo, vystaví mu poukázku, uzná-li to za potřebné, úřední lékař ONV. S touto poukázkou vyhledá reemigrant ošetřujícího, jehož si vyvolil podle obdoby ustanovení „Léčebného řádu UNP“ a bez vyzvání tuto předloží.

Poukázka platí do konce kalendářního čtvrtletí, v němž bude vystavena, ač-li nepozbude dříve platnosti zařazením reemigranta do pracovního poměru. Nejdéle do 21 dnů po uplynutí kalendářního čtvrtletí zašlou ošetřující lékaři (dentisté, zkoušený zubní technici i porodní asistentky) řádně zučtované poukázky úřednímu lékaři ONV, který je přezkouší po stránce lékařské. ONV zařídí urychleně poukaz a proplacení uznaných částek prostřednictvím své účtárny. Pro povolání zvláštních úkonů platí obdobné předpisy vyhlášené, vydaných podle § 197 zákona č. 99 Sb. Povoluje je úřední lékař ONV.

Navrhovanou lázeňskou léčbu povoluje krajský národní výbor (příp. zemský národní výbor v likvidaci) po předchozím dobrozdání úředního lékaře příslušného okresního národního výboru.

Ohledně léčení a ošetřování ve státních nemocnicích a ve státních léčebných ústavech platí ustanovení zákona č. 185/1948 Sb. Pro úhradu nákladu této ústavní péče platí ustanovení § 12, odst. 3 tohoto zákona, podle něhož za osoby, které nemají nárok na ústavní péči na účet ÚNP, hradí náklady spojené s ústavní péčí stát (státní správa zdravotní), pokud je tyto osoby povinné je vyživovat nemohou uhradit samy bez ohrožení výživy vlastní nebo osob na ně odkázaných výživou.

Na ošetření chrupu a dutiny ústní mají reemigranti nárok obdobně podle předpisů „Léčebného řádu ÚNP“, Povolování úkonů, podléhajících podle vyhlášky povolení, přísluší úřednímu lékaři ONV. Umělá náhrada chrupu může být povolena pouze v jednoduchém vyhovujícím provedení.

Pokud je nutné poskytnouti první pomoc, může být dána poukázka dodatečná, nejspíše však do 21 dnů po ošetření.

Předepsané léky budou obstarávány v nejbližší veřejné lékárně nebo oprávněné domácí lékařské lékárně. Pro vydání a účtování léku platí obdobně „Směrnice ÚNP pro vydání a účtování léku“. Lékární předkládají účty rovněž nejdéle do 21 dnů po uplynutí kalendářního čtvrtletí příslušnému okresnímu národnímu výboru.

Výlohy za opravu těžce nemocných do nemocnic záchranými stanicemi neb jinými použitými dopravními prostředky hradí krátkou cestou zálohově místní národní výbor. Místnímu národnímu výboru pak budou výlohy po předložení doloženého účtu plně refundovány příslušným okresním národním výborem. To platí i o výlohách za použití vlaku nejvyšší vozovou třídou nebo autobusem, při přepravě nemocného do ambulantního léčení, nemocnice nebo jiného ošetřovacího ústavu, příp. k vyšetření u odborného lékaře. Ukáže-li se potřeba, mohou místní národní výbory vyplatit reemigrantům na potvrzení napřed potřebnou částku k použití dopravního prostředku. Tyto výlohy budou refundovány příslušným okresním národním výborem. K refundaci výloh spojených s dopravou nemocných reemigrantů ve smyslu výše uvedeném je třeba, aby účet byl vydáván úředním lékařem ONV a doložen použitou jízdenkou. Reemigrantům, jež vstoupili do zaměstnaneckého (námezdního) poměru a podléhají tudíž národnímu pojištění, dostane se potřebné péče z titulu jejich pojištění u příslušné okresní národní pojišťovny.

Reemigranti, kteří nepodléhají národnímu pojištění a kteří mají prostředky k uhrazení léčebných výloh, jsou z „Léčebné péče“, upravené tímto výnosem, vyloučeni.

Náklady na léčebnou péči o reemigranty zatěžují rozpočet ministerstva zdravotnictví, příkázání potřebného úvěru bude zařízeno.

Účty za léčebnou péči poskytnutou do 31. prosince 1948 podle dosavadních předpisů proplati ještě ministerstvo zdravotnictví, budou-li mu příslušné účty předloženy k proplacení nejdéle do 31. března 1949.

Přiděl rodinných domků

Zatím co rámcové plány pro přiděl rodinných domků do vlastnictví byly již vyhlášeny ve všech pohraničních okresech, na mnohých místech byly již vyvěšeny i seznamy domků, určených do přidělu. Protože tím současně počíná i lhůta k podání přihlášky, na kterou je

přiděl domku do vlastnictví vázán, je třeba, aby si národní správce a uchazeči určených lhůt bedlivě všimali a přihlášku si v této době podali.

16. února 1949

Uchazečům ve všech obcích správních okresů

Cheb, Klatovy, Zámberk, Žatec, Opava město a Zábřeh.

Všechny uchazeče o přiděl rodinných domků do vlastnictví ve všech obcích jmenovaných okresů upozorňujeme, že lhůta k podání přihlášek probíhá tu již od 16. prosince 1948 a končí tudíž bezpodmínečně

dne 16. února 1949.

Nezmeškejte ještě v posledních dnech tuto lhůtu a podejte si přihlášku včas, neboť lhůta je propadlá, což znamená, že na přihlášky podané po jejím uplynutí není již možno vzít zřetel a jsou bezpředmětné. Upozorňujeme však, že přihlášky mohou podati uchazeči jen u domků, které jsou uvedeny v seznamu, vyvěšeném u místního národního výboru a je nutno učinit tak na tiskopisech, které jsou u MNV k dostání. Uchazeči zbývajících domků, které nejsou dosud v seznamech uvedeny, zatím přihlášku nepodávají. Tím ovšem není žádných příčin k znepokojení, neboť seznam neobsaahuje zatím všechny konfiskované domky a po prvním seznamu budou v určitém časovém odstupu následovat seznamy další.

Osídlovací úřad a fond národní obnovy vydal příručku „Přiděl rodinných domků“ pro všechny uchazeče, národní správce i ty, kdož se o přiděl zajímají. Brožura, která obsahuje všechny podrobnosti přidělu se týkající, stojí pouze o Kčs včetně poštovního a zasílá ji Tiskové oddělení OU a FNO v Praze-Karlíně. Invalídovna.

Zasílání peněz do SSSR

Na časté dotazy ohledně zasílání peněz svým rodinným příslušníkům do SSSR, zástupce Svazu Čechů z Volyně u ČUZ J. Kozák oznamuje, že peníze lze posílati ve výši 1000 Kčs pro jednu osobu, bydlící v SSSR. Zásilkou vyřizuje devisové oddělení Poštovní spořitelny v Praze (Praha II, Václavské nám 42), složenkami poštovní spořitelny pro účet číslo 6. Každá zásilka musí být vyřizena osobně nebo prostřednictvím důvěrníka přímo u pošty spořitelny v Praze. Jedna osoba může vyříditi zaslání pro několik jiných odesílatelů a k tomu účelu je nutná přesná adresa adresáta v SSSR, částka, která se zasílá a obnos cca 50 Kčs na výdaje, spojené s odesláním 1000 Kčs. Složenky na zaslání peněz obdrží zájemci u Poštovní spořitelny v Praze nebo u Svazu Čechů z Volyně v Žatci.

Upozornění o zasílání peněz

Naše krajané, členy Svazu Čechů z Volyně, kteří zasílají jakékoliv peněžité částky na naši adresu, ještě jednou důrazně upozorňujeme, aby vždy nám oznamovali účel, pro který tu kterou částku zasílají a uváděli číslo své členské legitimace. Požadované námi zprávy uvádějte vždy na ústřížku složenky „Místo pro zprávu příjemci“.

Výměna dokladů na sovětská vyznamenání

Býv. příslušníky čs. zahr. armády z SSSR upozorňujeme, aby zaslali prozatímní potvrzení (vременно удостоверяющие) na sovětská vyznamenání MNO, oddělení vyznamenání. Místo nich jim budou vydána definitivní potvrzení (орденская книжка).

Budujeme sociální fond

Odbočka SČZV ve Sternberku zaslala sbírku ze svatby sl. Mařenky Hovorkové s p. Kacamonem, konané v Mladějovicích, 6000 Kčs. — Srdečný dík všem dárcům a novomanželům přejeme hodně štěstí v novém životě.

Na svatbě Václava Pilaře se sl. Annou Umiařovou, konané 14. XI. 48, bylo vybráno 5300 Kčs na soc. fond. — Děkujeme všem milým dárcům a přejeme novomanželům splnění všech tužeb na společné cestě.

Na svatbě br. Josefa Nágla se sl. Ludmilou Jasanskou, konané 7. 11. 48 ve Vysocanech, bylo vybráno na podnět Ant. Jasanského a Libuše Zajčové 2320 Kčs na soc. fond. — Jménem všech potřebných vzdáváme milým dárcům vřelé díky a novomanželům přejeme hodně štěstí na společné cestě!

Na svatbě u p. Ant. Pilného, který prováděl svoji dceru Helenu Pilnou s Aloisem Burdou, bylo vybráno na podnět p. A. Hončíka 1115 Kčs na soc. fond. Vřelé díky všem milým dárcům a hodně štěstí novomanželům!

Na svatbě p. Pitra Jana se sl. Annou Tesařovou v Sifemí bylo vybráno 950 Kčs. — Všem milým dárcům vřelé děkujeme a přejeme novomanželům to nejlepší na společné cestě.

Na křtinách u p. Cigla Josefa v Sádku bylo vybráno na podnět p. Jiřího Krátkého a sl. Záchkové 790 Kčs na soc. fond. Vřelé díky!

Ze svatby Ant. Stránského se sl. Mařenkou Vaňkovou, která se konala 14. 11. 48 ve Valech u M. L., bylo nám zasláno 2200 Kčs jako sbírka, již provedl pořadatel. — Přejeme novomanželům hodně štěstí a dárcům vřelé děkujeme.

Marie Kočeková, Lipno 52, věnovala na sociální fond 100 Kčs. — Srdečný dík.

Josef Šustr, Kotava 480, věnoval na účely ÚVSCZV 500 Kčs. — ÚVSCZV co nejsrdečněji touto cestou děkuje štědrému dárci.

Na svatbě Josefa Volence se sl. Jiřinou Houdkovou v Převlkách 14. 11. 48 bylo vybráno na podnět p. Vaňka Vl. 3050 Kčs. — Srdečné díky všem dárcům a novomanželům přejeme vše, co by je blažilo na společné cestě.

Na svatbě Miroslava Sebesty s Vlastou Bláhovou v Zelenicích dne 7. 11. 48 bylo vybráno 3000 Kčs na sociální fond. — Děkujeme všem milým dárcům a novomanželům přejeme hodně štěstí v novém životě.

Na svatbě p. Jaroslava Nováka se sl. Mařenkou Blázilovou bylo vybráno 2170 Kčs na sociální fond. — Dárcům vřelé děkujeme a novomanželům přejeme to nejlepší na společné cestě.

Na svatbě p. Pěničky Jana se sl. Libuší Máchovou, konané 20. XI. 48, bylo vybráno na podnět Sergeje Mácha 1160 Kčs. — Přejeme novomanželům hodně štěstí na společné cestě a dárcům vřelé děkujeme.

Odbočka SČZV v Podbořanech zaslala 1000 Kčs na soc. fond. — Vřelé děkujeme.

Na křtinách u br. Václava Sulce v Hněvotíně bylo vybráno 2520 Kčs na sociální fond. — Jménem všech, jimž tato částka pomůže, děkujeme milým dárcům.

Na křtinách u p. Dubce v Hor. Vlčkovicích bylo vybráno 1600 Kčs na soc. fond. — Vřele děkujeme.

Antonín Zajíc, Kolečovice, zaslal na sociální fond 2250 Kčs. — Srdečné díky.

Josef Kassal, Klačaruby, zaslal na sociální fond 2313 Kčs. — Vřele děkujeme.

Josef Mojdí, Podolí 65, zaslal na soc. fond 2020 Kčs. — Srdečný děk.

Na svatbě Václava Zumra s M. Oberajtrovou, konané 31. 10. 48 ve Větrušicích, bylo vybráno na podnět p. Vejchody VI. a sl. L. Zunkové 1200 Kčs. — Všem dárcům vřele děkujeme a novomanželům přejeme to nejlepší!

Na svatbě p. Františka Řepnička se sl. Olgou Kloboučnickovou, konané 21. XI. 1948 v Soběchlebech, bylo vybráno na podnět p. Bohumila Kloboučnicka z Blišan 1920 Kčs pro odbočku SČZV v Podbořanech na podporu vdov a sirotků. Všem milým dárcům vyslovujeme vřelý děk a novomanželům přejeme vše, co by je na jejich cestě blažilo.

Malý oznámení

„Obchodní domy“ nár. podnik v Zatci přijme starší ženu k úklidu denně na půl dne. Zájemci, hlaste se na adresu: Mikuláš Matátek, Zatec, Masarykova 355.

Josefa Charouzka, který odjel v roce 1912 do Ameriky, hledá jeho sestra Františka Milická roz. Charouzková z Nivy Hubinské na Volyni. Nyní bytem u Jaroslava Charouzka, Sluknov v Čechách, ul. Gottwaldova 299.

Prosím o jakékoliv zprávy o Vladimíru Hezkém, na Volyni bytem v Kopytkově u Zdobunova. Pište na adresu: Jan Kabil, Hor. Hoštice 19, pp. Jarozník, okr. Jeseník.

Zajímavosti

Pasažér v raketovém letadle. Mladý australský vědec, kapitán Robert Mac Gowan, pověřený dohledem při zkouškách raketových letadel, se přihlásil dobrovolně jako první pasažér raketového letadla, které poleťe do stratosféry. Letadlo bude vystřeleno do výše 960 km a tam vystřelením dalších raket nabude rychlosti 8 km za vteřinu a bude moci nekonečnou dobu létat kolem země, aniž použije pohonných látek. Aby mohlo letadlo opět přistát, bude třeba vystřelit opět rakety, které zpomalí jeho pohyb a umožní přistání.

Nebeská základna USA. Útočné plány a úmysly ministerstva války USA sahají „do nebe“. Svědčí o tom návrh ministra války Forestala na vybudování voj. základny ve formě „rampy“, visící někde v blízkosti měsíce, odkud by bylo možno ostřelovat viditelnými projektily celou naši ubohou matku zemi. Takové zájmy a starosti mají „mírumilovní“ představitelé vlády Spojených států. Bohudík nereálné a zatím neuskutečnitelné.

Náš zemědělec

Zem. noviny 14. I. 49:

Zemědělci se zajímají o uznané chovy drůbeže

Noví chovatelé mezi volyňskými Čechy Akce drůbežnických instruktorů JSCZ v Zateckém okrese se v mnoha obcích setkala s velkým porozuměním zemědělců. O uznané chovy je projevován značný zájem a A chovů přibývá. Stane-li se tento zájem trvalým, lze očekávat, že drůbežnictví, kterému bylo na Zatecku věnováno dosud málo pozornosti, dosáhne uspokojivého vývoje. Uznávací komise JSCZ zařadila nové chovatele uznáním jejich chovů. Jsou to především volyňští Češi, bratři Kadavých v Libě-

šicích, Boh. Kaufman v Chbanech, Vladimír Libovický z Tvřsíc, Nina Ronová, Chbany, Anna Starková v Zatci, Josef Umlauf a Václav Umlauf v Dubčanech. Líhnařský podnik hospodářského družstva zařadil tyto chovatele mezi ostatní majitele A chovů, kteří budou mít přednostní právo při vyřizování objednávek kuřat z líhnařského podniku. Správa podniku doporučuje i ostatním zemědělcům, aby zavedli uznané chovy, které nejen zvýší výnos zemědělského podnikání, ale vcelku umožní okresu i splnění povinných dodávek vajec.

Nečekejte s odebráním strojných hnojiv až na jarní měsíce

Rozdělovači strojných hnojiv jsou povinni vydávat strojná hnojiva na veskeré upletněné nároky podle vyhlášek a směrnic ministerstva zemědělství, a to těm zákazníkům, kteří byli u nich MNV k odběru přihlášení. Rozdělovači jsou také povinni odebírat nároková množství hnojiv podle výrobních a dovozních možností. Mnozí rozdělovači nemohou však hlavně v zimní době odebírat veskerá přidělená množství hnojiv, nýbrž jen taková, jaká mohou nejvýše skladovat.

Je však známo, že se spotřebitelé dožadují většinou přidělu strojných hnojiv až na jaře, kdy zásoby hnojiv jsou v několika dnech rozehrány. Stává se pak, že mnohým spotřebitelům nemohou rozdělovači přes veskerou snahu krýt včas a plně jejich nároky, neboť pro nečekané dopravní potíže, s nimiž nutno na jaře vždy počítat, nelze pak zaručit okamžitě

další dodávky.

Abyste všichni spotřebitelé byli včas a plně zásobeni je v jejich zájmu, aby již nyní postupně odebírali a nečekali až na jarní měsíce. Ušetří tak sobě starosti, rozdělovačům pak určí včasné další dodávky a tím přispějí k hladkému průběhu výdeje hnojiv. TMZ

Bezplatný přiděl vajíček bource morušového

Hedvábnický odbor v Praze XII, Bělehradská tř. č. 18 n., jako vrcholná organizace československého hedvábnictví, vybízí všechny chovatele a nové zájemce o chov bource, aby se ihned hlásili o bezplatný přiděl vajíček s udáním počtu a stáří morušových stromů nebo keřů, nebo morušového plotu za účelem provedení chovu bource v roce 1949. Majitelé morušů, kteří z různých příčin nemůžete sami chov bource provozovat, splňte příkaz pětiletky a dejte list pro výkrm bource tomu, kdo by chov chtěl provést. Nedopusťte, aby jediná moruše zůstala nevyužitá! Ceny zámků jsou velmi slušné a každý chovatel jako premií obdrží ve zpětné dodávce příslušné množství textilu pro ošacení sebe, event. své rodiny. Čím více kdo odchová, tím obdrží větší přiděl. Kdo má moruši dostatek, může provozovat více chovů, jestliže si včas vajíčka zajistí. Upozorňujeme, že vajíčka bource se dosud dováží z ciziny a proto neodkládejte s objednávkou, neboť v roce 1948 pozdějším objednávkám pro nedostatečný dovoz vajíček nemohlo být vyhověno. Ke každé zásilce jest přiloženo poučení o denní práci, takže chov provede každý snadno s plným úspěchem. — Chovu bource a pětiletce zdar!

Jak je to s prodloužením loveckých lístků v roce 1949

Na četné dotazy o prodloužení platnosti loveckých lístků odpovídá ministerstvo zemědělství, že prodloužení platnosti loveckých lístků na rok 1949 je možné na pouhou žádost přednesenou ústně u úřadů. Na rozdíl od této výjimky musí být žádosti o vydání nového loveckého lístku podávány na vzoru, stanoveném vyhláškou ministerstva zemědělství (č. 425 z 25. II. 1948, tř. I. I. č. 52). Platnost ročních loveckých lístků bude však prodloužována jen na jeden rok, u tříročních loveckých lístků pak opět na dobu tří let. V této souvislosti se upozorňuje na to, že je nepřipustno, aby byly roční lístky prodloužovány na dobu tří let, nebo tříroční lovecké lístky jen na dobu jednoho roku.

Osvětla

Pišeme kroniku volyň. Čechů

Na poslední valné schůzi Svazu Čechů z Volyně bylo konečně dohodnuto, že Svaz přikročí ke sbírání historického materiálu, který bude sloužiti jako pomůcka k sepsání podrobných a obsáhlých dějin české Volyně.

Valná schůze zvolila k tomu zvláštní komisi. První schůzka této komise se konala dne 16. ledna v Zatici. Na schůzce bylo zvoleno vedení komise a také sestaven program činnosti pro nejbližší období.

Je samozřejmé, že na to, aby byl sebrán materiál, který má sloužiti k sepsání volyňských dějin a který má také býti základem pro budoucí museum volyňských Čechů, nestačí samotná komise. Zde je třeba těsné a obětavé spolupráce všech lidí dobré vůle, nebo lépe řečeno celé volyňské větve.

Zdůraznil jsem to na valné schůzi a neopominám to zdůraznovati při každé vhodné příležitosti, že právě dějiny nás, volyňských Čechů, jsou tak významné, jako dějiny málokteré jiné české větve zahraniční. Prohlásili bychom se proto v první řadě my sami, kdybychom tuto svoji minulost nepodcehtili a nezachovali pro budoucnost. Tuto práci za nás nikdo neudělá, a i kdyby se o to pokusil, nebude mít k tomu ty možnosti, jako je máme my sami. Toto také správně chápali zástupci Československého ústavu zahraničního, kteří se zúčastnili jednání při valné schůzi Svazu a kteří také ihned slíbili pomoc a to jak odbornou, tak morální i hmotnou. To znamená, že všechny podmínky pro zdárné uskutečnění této myšlenky jsou zae a záleží pouze na zvolené komisi a všech volyňských bratřích, jak ji provedeme.

Co tedy budeme dělat?

V první řadě začneme zase to, co již dělal český tisk na Volyni — uveřejňovati ve Verné stráži popisy volyňských osad. Vyzýváme proto naše krajané, aby již nyní se pokusili podrobně popsat svoji osadu. V popisu je nutno uvést dobu založení obce, pokud je to možné jména zakladatelů, rozlohu, způsob staveb atd. Důležité je, aby nebylo

zapomenuto na spolkový život každé vesnice, knihovny, kooperace a j. Důležitá je účast občanů v době první světové války v čs. legiích a v druhé světové válce v čs. zahraniční armádě. Konečně v každé obci zajistě se najde něco, o čem se dá velmi zajímavě napsat a co pro celkový rámec dějin bude velmi cenné. Stane-li se, že některý uveřejněný popis nebude úplný, prosíme ty, kdož tuto neúplnost zjistí, aby popis doplnili svými poznámkami, které jako doplněk bude dodatečně uveřejněn. Všechn takto otištěný materiál bude ukládán a později zpracován knižně jako „Dějiny volyňských Čechů“.

Další, co má velkou historickou cenu, jsou snímky, které si sebou naši krajané přivezli z Volyně. Jedná se zde o snímky celých osad nebo i jen jejich části, snímky spolků a spolkových a jiných budov. Pokud by byly fotografie krajanů, kteří byli zakladateli obcí, nebo fotografie jiných významných osobností volyňského veřejného života, byly by tyto velmi žádané. Prosíme krajané, kteří by nějaké snímky tohoto druhu měli a mohli by tyto snímky oželeť, aby nám je věnovali. Ti, kdož snímky darovati nemohou, prosíme, aby nám je laskavě zapůjčili k ofotografování, načež jim je zase vrátíme.

Naco se při sbírání materiálu nesmí zapomenout, je tisk. Tady jde hlavně o náš český tisk, ať už jsou to noviny, kalendáře nebo jiné publikace; vydané na Volyni nebo na bývalém carském Rusku. Pak je to také celá řada publikací polských a ruských, které pojednávaly o Češích na Volyni. Vše to je velmi cenným historickým materiálem, o který také naše krajané prosíme. Jedině tehdy, když budeme míti všechn tento materiál šii dobrou snahu a že nám pomohou. Na jeho podrobné zpracování a na sepsání dějin.

Doufáme, že naši krajané pochopí naši dobrou snahu a že nám pomohou. Na milou spolupráci se opravdu těšíme.

Za Historický odbor SCZV
J. Foitík.

Kulturní četa „Volyň“ se hlásí o slovo

V tomto článku chci ve zkratce seznámiti vol. veřejnost s kult. činností kulturní čety „Volyň“.

Začali jsme takřka z ničeho, poněvadž u nás v Suchdole n. O. je málo vol. mládeže. Proto ještě před I. olympiádou v Zatici vydala okr. odb. SCZV v Suchdole n. O. provolání k vol. mládeži a ke všem krajanům v novojickém okrese, aby se zapojili do kulturní činnosti

SCZV. A výsledek? Bohužel, jako obyčejně, přihlásili se jenom dva. Až když jsme se rozjeli po okrese, tak jsme jich několik sehnali. A tož to začalo. Poněvadž jsme měli málo času, tak jsme to brali dosti přísně, ale co to pomohlo, když jsme zase neměli žádné zpěvníky, žádné noty, tak jsme to brali jen kdo jakou písničku uměl a byla trochu k světu. A zase jsme neměli žádného dra-

maturga, a tak nám jiného nezbylo, než psát do Zatece a prosit mistra Libovického, aby k nám přijel. Víme, že je to daleko, čtete o jeho cestách po oddělkách a tak asi nemá čas, vyslyší Zatec naši prosbu? Čekáme a zde je odpověď, přijede. Přijel, ač nemocen, nebo cestou se mu zase ozval ten zánět nervů v pravé noze, byl bledý, vypadal unaven. Sháněli jsme různé medikamenty, elektrické přístroje, abychom večer mohli zkoušet. Sice se těžce belhal, ale zkouška byla. Na druhý den vystupujeme na osiavě Rijnové revoluce zde v Suchdole, máme úspěch, po vystoupení zase zkoušíme nové věci. Po zkoušce někteří členové jedou až 15 km domů. A po druhé máme zase zkoušku v Kunině a tak to jde dokola. Po vystoupení v Suchdole jsme vystoupili v Kunině již se svým celovečerním programem, i zde máme úspěch. A již se chystáme na olympiádu, každý se třese nedočkavostí a zároveň strachem, abychom to tam nezakazili. Jak jsme dopadli na olympiádě v Zatici? O tom mnoho psáti nebudu, poněvadž vy, kteří jste to viděli, posuďte sami, a tēm, kteří to neviděli, mohu říci jedno, že jsme byli spokojeni, jen velká škoda, že jsme neměli tance, ale i ty již dáváme dohromady, takže již na druhou olympiádu je budeme mít. Jakmile jsme přijeli z olympiády domů, již na nás čekala pozvánka k vystoupení v okr. městě Novém Jičíně, a tož byl zase shon, poněvadž polovina členů zůstalo ještě v Zatici a sám Bůh ví, kde byli roztroušeni. Tak jsem to musel shánět telegraficky (to víte, jak to vypadalo). Ale přece jsme jich sehnali asi devět, a tak se jelo. Vystoupili jsme se svým malým programem, který jsme si tak narychlo složili, a již to šlo — jedno číslo za druhým, až z toho byl celý program, a výsledek? Bouřlivý potlesk díky pořadatelů, a návrat domů. A víte jak? O jedné hodině v noci jsme si to šlapali 10 km pěšky, neboť po půlnoci autobusy nejezdí. Doma jsme o půl třetí po půlnoci a ráno zase vstávat do práce a tak se to u nás točí dokola. Takhle to děláme my. Rádi bychom slyšeli o ostatních, jak to děláte vy? Napište něco o sobě.

A nyní nad adresu P. T. kritiků.

Ovšem, souhlasíme s kritikou naší kulturní činnosti a také jak volá po kritice Z. Z. ve Verné stráži, ale — aby to byla kritika věcná, a pak myslím, že by měli kritizovat lidi, kteří také přiloží ruce k dílu. Ne aby to vypadalo takhle. Jedni budou pracovat do úmoru a druzí budou při práci stát stranou, nebudou nic dělat (aby také neudělali chybu) a jen kritizovat. Ne, myslím, že by kritizovat měli právo jen ti, kdož tomu rozumí a také pro věc něco udělali! Pak nebudeme otravovat ty, kdož pracují. Překvapuje mne, proč méně lidí se ozve hledaje klady, a jak hodně lidí má spád na hledání chyb. Práce v kultuře je těžká, a tím více v průkopnické práci olympiád ve čtyřech řečích. Proč si nikdo nevsímal, že to je první něco podobného v CSR. A každá první věc je nedokonalá, vždyť i ta elektrická žárovka při vynálezu byla nedokonalá. Ale musela se zlepšovat. Tak páni kritikové, jen takovou kritiku, která bude ve formě návrhu, jak to udělat lépe!

Ostatní plně mluvené a psané je zbytečné. Víme to z praxe, že těžce se něco staví, ale lehce se to bourá.

Vedoucí kulturní čety „Volyň“
v Suchdole n. O., kult. referent
Václav Dubec.

Jak se u nás mluví

Na můj článek v předposledním čísle VS se ozval jeden hlas. Nevím, zda to byla paní, slečna, ale byl to anonym. Zásadně na anonym neodpovídám, ten hodím vždy do koše. A také anonymy neuveřejňujeme. Jelikož však jde o jazykovou čistotu a zásadní omyl pisatelky, tak jí naň odpovídám. Pisatelka — skrytá za písmeno H. — se zbytečně rozčiluje a pletě si poněmčená česká slova s nářečím (dialektem). Také nikdo oním článkem nechtěl Volyňské zesměšnit — neb jsem též volyňský Čech. Ale nejsou chybou ta slova, o nichž se zmiňujete: „doudi, včil, pundeš, přindi, smili“ atd., jsou to slova, jichž se používá v nářečí Moravy a není to germanismus. V češtině se hojně vyskytuje a každý kraj má svůj dialekt. Jestliže naši předkové přijeli na Volyn z slánského okresu, s oblibou užívali slov „jednouch“ místo jednou, rukouch místo rukou atd. Ovšem to také není germanismus. V pohraničí je osídleno mnoho lidí z různých krajů a často se nám zdá, že nemluví správně česky, ovšem musíme rozeznat nářečí od poněmčených slov: „smirgl,

švigrmuter“. Ovšem vaše oprava: smirgl na glancpapír — to také není správné. Říká se „smirkové plátno“ nebo „skelní papír“ — záleží na tom, zda jde o skelní ni neb pískový nános. Ale jestli jste čtla, neznámá pisatelko, Vrbu nebo Baára, dočtete se tam, jak mnoho převzali z

chodštiny a zařadili tato slova do české literatury a tím naši řeč obohatili. Tak jen klidně si prostudujte literaturu, po případě Trávníčkův slovník, a nerozčilujte se, a prosím Vás, podruhé se podepište, víte, že anonym píše lidé, kteří sami sobě nevěří, a je to neslušné. L.

II. OLYMPIADA LIDOVÉ TVORBY

Dnešním číslem VS začínáme uveřejňovat básně, hodící se k recitaci. Prosim vás, neničte tato čísla, víte, jak se těžko shání materiál nejen na soutěž, ale též na příležitostné oslavy. Pak dostáváme spoustu dopisů, v nichž žádají pisatelé o básně k tomuto účelu určené. Začínáme ruskou klasikou a doplníme ji autory současné doby. Taktéž budeme přinášet básně polské, ukrajinské a české s poznámkou, zda je to pro sólo nebo sborovou recitaci. Každý si vybere, co bude chtít a nebude vadit, když několik účastníků bude soutěžit s toutéž básní. Má-li někdo z vás básně, kterou byste uznali za vhodnou pro soutěž, pošlete nám ji. II. olympiada musí vykázat po-

krok, proto se připravujeme svědomitě. Nikdo není předem poražen, a záleží jen na přípravě. Znáte tyto slovanské řeči, jde o to, abyste těchto znalostí využili. Nemeškejte a neváhejte, s chutí do toho! Již přicházejí zprávy z některých odborů, které hlásí, že překročili k nácviku. Ovšem, některé se neozvaly. Pěvecké skupinky si mohou vzít strunní nástroje nebo harmoniku pro posílnění. Nemusí to být celý orchestr — když není. Stačí někdy dost málo, aby se udělalo hodně. Ve sborovém a sólovém zpěvu nezapomínejte na české písně, je jich moc, zpěvníky jsou k dostání, jen vybrat ty krásné — národní.

VI. Libovický.

И. А. Крылов

Осел и соловей

Осел увидел соловья
И говорит ему: „Послушай-ка, дружище!
Ты, сказывают, петь великий мастериче.
Хотел бы очень я
Сам посудить, твое услышав пенье,
Велико ль подлинно твое уменье?“
Тут соловей являть свое искусство стал:
Защелкал, засвистал
На тысячу ладов, тянул, переливался:
То нежно он ослабевал
И томной вдалеке свирелью отдавался
То мелкой дробью вдруг по рощ рассыпался.
Внимало все тогда
Любимцу и певцу Авроры:
Затихли ветерки, замолкли птичек хоры,
И прилегли стада.
Чуть-чуть дыша, пастух им любовался
И только иногда,
Внимая соловью, пастушке улыбался.
Скончал певец. Осел, уставясь в землю лбом,
„Изрядно — говорит: — сказать неложно,
Тебя без скуки слушать можно,
А жаль, что не знаком
Ты с нашим петухом:
Еще б ты боле наострился,
Когда бы у нас немножко поучился.“
Услыша судь такой, мой бедный соловей
Вспорхнул — и полетел за тридевять полей.
Избави Бог и нас от этаких судей!

И. А. Крылов

Квартет

Проказница-мартышка,
Осел,
Козел
Да косолапый Мишка
Затеяли сыграть квартет.
Достали нот, баса, альты, две скрипки,
И сели на лужок под липки,
Пленять своим искусством свет.
Ударили в смычки — дерут, а толку нет.
„Стой, братцы, стой! — кричит мартышка: — погодите! —
Как музыке итти? Ведь вы не так сидите.
Ты с басом, Мишенька, садись против альты,
Я, прима, сяду против вторы;
Тогда пойдет уж музыка не та:
У нас запляшут лес и горы!“
Расселись, начали квартет.
Он все-таки на лад нейдет.
„Постойте ж, я сыскал секрет! —
Кричит осел: — мы, верно, уж поладим,
Коль рядом, сядем“.
Послушались осла: уселись чинно в ряд;
А все-таки квартет нейдет на лад;
Вот, пуще прежнего пошли у них разборы
И споры,
Кому и как сидеть.
Случилось соловью на шум их прилететь.
Тут с просьбой все к нему, чтоб их решил сомнение.
„Пожалуй — говорят, — возьми на час терпенье,
Чтобы квартет в порядок наш привести:
И ноты есть у нас и инструменты есть;
Скажи лиш, как нам сесть?“
— „Чтоб музыкантом быть, так надобно уменье
И уши ваших понежней, —
Им отвечает соловей: —
А вы, друзья, как ни садитесь,
Все в музыканты не годитесь“.

Adam Mickiewicz:

Oda do młodości

Bez serc, bez ducha — to szkieletów ludy!
Młodości, podaj mi skrzydła!
Niech nad martwym wzleczę światem
W rajska dziedzinę ułudy,
Kędy zapał tworzy cudy,
Nowości potrzasa kwiatem
I obleka w nadzieji złote malowidła!

Niechaj, kogo wiek zamroczy,
Chyląc ku ziemi poradłone czoło,
Takie widzi świata koło,
Jakie tępymi zakreśla oczy!

Młodości, ty nad poziomy
Wylatuj, a okiem słońca
Ludzkości całe ogromy
Przeniknij z końca do końca!

Patrz nadół! Kędy wieczna mgła zaciemia
Obszar, gnuśności zalany odmětem —
To ziemia!

Patrz jak nad jej wody trupie
Wzbił się jakiś płaz w skorupie:
Sam sobie sterem, żeglarzem, okrętem...
Goniąc za żywiołkami drobniejszego płazu,
To się wzbija, to w głąb wali —
Nie lgnie do niego fala, ani on do fali...
A wtem, jak bańka, prysnął o szmat głazu.
Nikt nie znał jego życia, nie zna jego zguby:
To samoluby!

Młodości! Tobie nektar żywota
Natenczas słodki, gdy z innymi dzielę.
Serca niebieskie poi wesele,
Kiedy je razem nić powiąże złota.

Razem, młodzi przyjaciele!...
W szczęściu wszystkiego są Wszystkich cele!
Jednością silni, rozumni szaleńcy,
Razem, młodzi przyjaciele!...
I ten szczęśliwy, kto padł wśród zawodu,
Jeżeli poległym ciałem
Dał innym szczebel do sławy grodu.
Razem, młodzi przyjaciele!...
Choć droga stroma i śliska,
Gwałt i słabość bronią wchodu —
Gwałt niech się gwałtem odciska,
A ze słabością łamać uczmy się zamłodu!

Dzieckiem w kolebce kto łeb urwał Hydrze,
Ten, młody, zdusi Centaury,
Piekłu ofiary wydrze,
Do nieba pójdzie po laury!

Tam sięgaj, gdzie wzrok nie sięga,
Łam, czego rozum nie złamie!
Młodości, orla twych lotów potęga,
Jako piorun twoje ramię!

Hej, ramię do ramienia! Spólnymi łańcuchy
Opaszmy ziemskie kolisko:
Zestrzelmy myśli w jedno ognisko
I w jedno ognisko duchy!...
Dalej bryło, z posad świata!
Nowymi cię pchniemy tory,
Aż, opleśniałej zbywszy się kory,
Zielone przypomnisz lata.

Jak upravíme báseň pro sborovou recitaci:

Павло Тичина:

ПІСНЯ КУЗНІ

Ženy — sbor: Віе в печі, свист у горні.
Muži — sbor: Дим і смрад, і дим з огнем.
Solo — muž: Непохитні, непоборні —
Všichni: ми куем!
Muži: Молотами, ženy: молотками
Ženy: з пердзвоном, muži: блискавками,
Všichni: пісьню кузні виграем,
виграваем, виграем!

Solo — muž: Гей, не гнись, не журись!
Sbor — muži: Роби, рубай, розрубуй зруб!
Solo — muž: Тягни, рівняй, намічуй шруб!
Ženy: Гей, працой! Не гуляй!
Muži: Подавай! Піднімай!
Ženy: Стій-бо прямо, моложаво!
Сил не жалючі, — бий!
Všichni: Бий!

Všichni: З громом, реготом і дзвоном,
вільнодумні уми,
з революцій відгомоном
в дружбі ми!

Ženy: Чуем, чуем, хто нас кличе,
Muži: кличе серце робітниче.
Muž a žena: Будем вольними людьми,
Všichni: будем вольними людьми!

Solo — muž: Гей, не гнись, не журись!
[jako II. verš]

Ženy — sbor: Віе в печі, свист у горні.
Muži — sbor: Дим і смрад, і дим з огнем.
Solo — muž: Непохитні, непоборні —
Všichni: ми куем!
Ženy: Що нам ворог? muži: Будем биться!
Ženy: Хай дзвенить залізо й криця!
Všichni: Хай дзвенить, нехай дзвенить —
веселіше буде жить!

Solo — muž: Гей, не гнись, не журись!
[jako verš II. IV.]

A jako w krajach zamętu i nocy,
Sklóconych żywiołów waśnią,
Jednym „STAŃ SIĘ” z bożej mocy
Świat rzeczy stanął na zgrębie,
Szumią wichry, cieką głębie,
A gwiazdy błękit rozjaśnią —
W krajach ludzkości jeszcze noc głucha,
Żywioły chęci jeszcze są w wojnie...
Oto miłość ogniem zionie!
Wyjdzie z zamętu świat ducha —
Młodość go pocznie na swoim łonie,
A przyjaźń w wieczne skojarzy spólnie.

Pryskają nieczule lody
I przesady, światło ćmiące...
Witaj, jutrzeńko swobody!
Zbawienia za tobą słońce.

Stefan Chmielnicki

Trzech Budrysów

(Ballada pionierska, napisana do spółki z duchem A. Mickiewicza)

Stary Budrys z Miechowa
trzech się synów dochował —
trzech Budrysów, trzech tęgich chłopaków!
Gdy wyczytał w gazecie,
že już pokój na świecie,
do trzech synów przemowę miał taká:

„Wojtku, Bartku i Stachu —
jedźcie szybko na Zachód
kędy ziemia jest polska, słowiańska! —
Wojtek niech do Olsztyna,
Bartek hen, do Szczecina
a Stanisław niech jedzie do Gdańska!...“

Tam brak rąk jest do pracy,
tam potřebni Polacy,
tam trza polską odniemczyć ziemię! —
Tam zacisnąć trza pasa
i rękawy zakasać, —
godzin trudów i znoju nie liczył!...

Gdy zakończył przemowę,
wnet pociągíem zbíorowym
pojechali Budrysi bezpłatnie,
przysięgnąwszy na wszystko
wstawić rodu nazwisko,
w zbożné pracę swój tród wlozyć bratni!...

Lecz nim tydzień przeminął,
wrócił jeden z trzech synów
i piętnaście przydzíwíł tobołów.
„Co tam masz?“ — spytał stary.
„Szabrowane towary!“
odpowiedział syn ojcú wesoło.

A nazajutrz syn drugi,
zaprzężonym w dwa cugi,
pełnym wozem z fasonem zajechał.
„Co tam masz?“ — spytał Budrys,
„Marynarki i pludry —
i pianino z włoskiego orzecha!...“

Zanim księżyc zaświecił
wpadł do domu syn trzeci —
ciężarówką znad Odry czy Łaby.
Ojciec już go nie pytał,
lecz jak stał, tak z kopyta
sam pośpiesznym wyjechał na szaber!

(I nagroda za satyry w konkursie Klubu Literackiego przy Zw. Zaw. Literatów Polskich w Katowicach.)

Bestička

Vladimír Šil:

Tam, kde slunce vychází ...

Za Irkutskem sibiřská železniční kalského, zanechává napravo předhoří Sajanského hřbetu a dále po téže straně železniční odbočku do Kjachty. Kjachta, stará ruská pohraniční stanice, byla kdysi střediskem vývozu čínského čaje do Ruska, který v Evropě i u nás v Čechách byl rozšířen pod názvem „ruského čaje fy Topora“ a jiných. Vlak uháněje dále k východu prodírá se vrchy Jablonového hřebenu a zastavuje se na stanici v Čitě. Tato byla snad prvním městem působícím dojemem dálného východu, toho východu který je zahalen do jakéhosi kouzla snad ještě dnes zcela neprobádané nebeské říše, Číny.

Před více než čtyřiceti lety, kdy celý, hlavně slovanský svět s napětím pozoroval boj ruského obra s pídímuzíkem Japoncem, v jednom z vycházejících tehdy v Praze ilustrovaných časopisů byla uveřejněna podobizna z Čity, vołyňské Češky Fejglové, která jako milosrdná sestra se zúčastnila rusko-japonské války. Nevím, co bylo příčinou uveřejnění podobizny vołyňské krajanky, snad senšace pro tisk nebo něco podobného, ale zajisté to vzbudilo tehdy zájem veřejnosti. Od té doby uply-

nulo mnoho let, mnoho času. Ne snad ani tolik času, jako události. Tyto kraje viděly ne jednoho příslušníka českého národa, třeba v polo-vojenkém úboru milosrdné sestry, ale desítky tisíců vojnů české armády po prvé světové válce. Dojem, který zanechaly české vojenské jednotky mezi obyvatelstvem těchto krajů, byl snad různý, kladný i záporný. Přiide na to, z jakého stanoviska se na to pohlíží.

Vlak se řítí dále, mezi svahy hor, minul stanici Ruchlovu, projížděje tu nížiny, tu chlumný porostlé bujným východosibiřským lesem, minul řadu říček ústících do mohutného Amuru, který svým třeba dosti pomalým tokem jako by se snažil závodit s ocelovým ořem, jenž u Chabarovska nemilosrdně přetíná tuto mnohovodnou řeku kraje vycházejícího slunce.

Z Blagověščenska do železničního vozu přistoupil příslušník země „Probouzejícího se jitra“, nízkourostlý Korejec, a s ním syn nebeské říše Li-fan-tin. Cernovlasý Korejec byl snad něčím „namáchnut“, skrčil se v koutě a brzy usnul. Li-fan-tin s obvyklým čínským úsměvem na obličej obsadil lehárko proti mně a rozmluva počala. Dosti těžce bylo pochopiti jeho lámanou ruštinu promíšenou jakýmsi čínským nářečím a divným přízvukem. Je třeba sluchového návyku k pochopení některých slov a výrazů. Je to cosi podobného jako „čínská angličtina“, tak zvaná „pigeon English“. Ale беседа ve vlaku je nutná, je jakousi nezbytností cestujících. K úplnému pochopení této čínské ruštiny napomáhal mladý poddůstojník s třemi trojúhelníky na výložkách, který byl mým hořejším sousedem ve vlaku z Čity. Byl to veselý hoch sloužící v tehdejší zvláštní dálnévýchodní

armádě, a skoro celou cestu jsme se dobře bavili. Jsa již delší dobu v těchto krajích, sluch jeho byl již zvyklý k výslovnosti Číňanů.

„Moje jede do Chabarovska, a ty-je?“ počal rozmluvu Li-fan-tin. „Také tam jedu“ odpovídám. „Chao“ dodal on. „Moje obchod, tvoje také obchod?“ pokračoval nový spolucestující. „Ne“ bylo mou odpovědí. „Puchao“ zabručel Li-fan-tin a zamyslíl se. Po chvíli vytáhl z košíku housku a počal jíst. Zdravými, bílými, lesknoucími se zuby žvýkal „bulku“. Potom klidně, pomalu vytáhl z kapsy sáček s machorkou a počal baliti cigarety. Nabídl jsem mu papirosy „Morjak“, které on s chutí počal kouřiti. Tabák prý lidi navzájem sblízuje, a naše trojice se pustila do besedy s obvyklým obsahem mezi cestujícími. Nehledě na noční dobu ze sousedního kupě bylo slyšeti tichý zpěv: „V sadu při dolině gromko pěl solověj...“

Li-fan-tin pocházel prý z provincie Šansi a již delší dobu žil na Sibiři, kde z počátku doloval zlato a později se zabýval drobným obchodem, jako většina jeho krajanů. Obchodoval tak zvaným „široptřebem“. K vojenskému stejnokroji choval jakousi úctu, proto ani na poddůstojníka různými otázkami nedoláhal. Za to mně civila si vypůjčil. Zasypal mě řadou otázek, na které jsem často s pomocí vojína nějak odpovídal. Konečně se počal zájímati o moji národnost. „Ty rusky“ otázal se. „Tak dalece ne, jsem Čech“ odpovídám. „A, Čecha, Čecha, vím, vím, dobrý tovar“ a již počal popísovati některé české zboží známé mu ještě z domova. V tomto jazykovém chaosu jsem právě nyní ani neobracel pozornost na souseda poddůstojníka, když pojednou z jeho úst bylo pro-

Feodor Savický:

Povídka

RUSKÝ ČECH

(2. pokračování)

Učedník zatím vyšel na ulici. Venku byl silný mráz. Pod nohami chrupal přemrzlý sníh. Studený vítr, jenž se občas zvedal, ovanul Josefovu hlavu. Teď si teprve uvědomil svůj čin a jeho dosah. Bylo mu jasné, že do dílny se nemůže vrátit. Dostal strach. Kam se má podít? Vrátit se? Ne, to nemůže! Obešla jej hrůza, když pomyslel na těžkou ruku obrmajstrova. Když se probral z myšlenek, uvědomil si, že stojí stále na téměř místě. Rozhlédl se kolem a dal se na pochod. Šel nepravidelným těžkým krokem. V hlavě mu bloudila jen jedna myšlenka: kam jít a co dělat?

Všemožně se snažil odehnat od sebe tuto myšlenku. Zastavoval se u výkladních skříní, prohlížel si hračky na stromech, vystavená jídla a slušné obleky. Pocítil mrazivý chlad, jenž stále víc a víc na něj doléhal. Kolem procházeli lidé oblečení do teplých kožíšek, veselé rozmlouvající. V rukou nesli nákupy a byli plní radosti. Naproti kráčí dva chlapci — gymnasté — s bruslemi v rukou a ruměncem ve tvářích. Šli asi z kluziště, o čemsi veselé rozmlouvali a bouřlivě se smáli. Po vozovce se rozléhaly hlasy rolníků.

neseno čistou češtinou s jakýmsi údivem: „Vy jste tedy Čech? Já také.“ Vyválil jsem oči, poněkud s neporozuměním jsem se počal rozhlížeti kolem, v uších mi ještě hučely jakési hrdelní zvuky „činsko-ruského“ žargonu. Zůstal jsem dlužen odpověď. Rozednívalo se. Vedle veselí sousedé spustli již z plna hrdla:

„Gluchoj, něvědomoj tajgoju...“
Vlak se blížil k Chabarovsku. Zbývající čas jsem strávil v rozmluvě s krajanem, ovšem řečí, která zní přílišně ve střední Evropě, v krajích kolem řeky Vltavy. Krátce můj nový známý krajan se jmenoval Venouš a byl z Volyně od Zitomíru. Li-fan-tin „osířel“. Jenom občas upiraje zraky na poddůstojníka opakoval si: „Čecha, Čecha chao soldat“.

Vlak vjel na chabarovské nádraží. Rozloučil jsem se srdečně s Venoušem z Volyně a společně s Li-fan-tinem vystoupil jsem z vlaku. S ním jsem byl nucen ovšem také se rozloučiti. On doprovázející naše loučení slovy: „Čecha, Čecha, chao, chao“ zmizel svou kymácející se postavou v nádražním davu. Byl již den. Z vln Tichého oceánu se vyhoupla sluneční rudá koule...

Později, vzpomínaje na toto seznámení ve vlaku, poněkud jsem se zastyděl, neboť zdálo se mi dosti smutným, že během jízdy skoro půldruhého tisíce kilometrů jsem nepoznal krajana a seznámili dva Čechy navzájem byl nucen synu nebeské říše. A opět mimochodem: Před čtyřiceti lety mnozí v Čechách znali obličeji Volynčanky v Citě a člověk sám v Citě nepozná osobně živého Čecha. Co se v cizině nepříhodí. Bývají i horší případy...

(Ze sbírky Napřič Asif.)

Unášen tímto prostředím, dostal se až do středu města. Zamířil do městských sadů. Vedle hlavní aleje usedl na lavičku a zamyslel se...

Jak zimní větry mrazily jej myšlenky. Teď stojí životu přímo tváří v tvář. A proč má vůbec žít? Je tohle život? Proč ani on, ani jeho kamarádi nejsou tak veselí, jako tyto lidé ze středu města — syti a oblečení. Nebo jsou tak hříšnější, že se Bůh nad nimi neslituje?

Pojednou procítil z myšlenek. Uvědomil si skutečnost. Vstal a rozhlížeje se po stranách, nehledá-li jej policie, přešel na druhou stranu sadů, kde stála veranda zahradní restaurace. V rohu se válely rozbité krabice a kousky provazů.

Rozhlédl se. Svázal si několik kousků provazů a vyšel z verandy. Zamířil do tichého koutu aleje. Hebký sníh povoloval pod každým šlápnutím. Zanechávaje za sebou hluboké stopy ve sněhu, dostal se k malému stromu. Zastavil se a udělal si petli. Pak lezl na strom. Nasadil si petli na krk, druhý konec přivázal za větev a pustil se...

Celý děj pozoroval hlídač městských sadů. Když lezl chlapec na verandu, odhazoval právě sníh z hlavní aleje. Celý čas pak chlapec nespustil z očí.

Uviděl chlapce, že se pověsíl, spustil pokřik a běžel k němu. Nadzvedl jej za nohy a druhý příběhnuvší muž uřízl provaz.

Avšak chlapec už ztratil vědomí a ležel na sněhu v kruhu přiběhlých zvědavců jako mrtvý. Přijela sanitka a odvezla jej do městské nemocnice, kde mu udělali umělé dýchání, dali ohtívadlo a přivedli k vědomí.

Druhý den pak v časopise „Priazovskij kraj“ v rubrice denních událostí byla malá zprávička o pokusu sebevraždy učedníka sirotčeho útulku Josefa Moravského. Ovšem příčina sebevraždy nebo nějaké bližší vyvětlení uvedeno nebylo. Jako by se psalo o zvířeti a ne o člověku.

Po třídním pobytu v nemocnici byl Josef již natolik zdrav, že se mohl vrátit do sirotčince.

Tam se na něj všichni vychovatele dívali jako na člověka, jenž vstal z mrtvých. Báli se ho a stranili se ho.

Kamarádi, když vstoupil do světnice, jej obklopili, vítali a děkovali mu za to, že odplatil obrmajstrové za ně všechny. Neschvalovali mu však čin, jenž spáchal na sobě.

— Byl to ale poprask! — vyprávěli kamarádi Josefovi — toš měl vidět, co dělal mistr! A Krüher chodil rozvstelený jako tropický pardál. Takový skandál jemu a jeho ženě. Jak má vyjít teď na ulici?

Však také celý den a noc seděla na obrmajstrovi, aby se za ni pomstil, aby ti odplatil — „tomu chámskému klukovi“ — jak říkala.

Druhý den jako obvykle vyšel náš učedník se spolužáky do práce.

Dílny byly obrovské. Všude bylo plno lidí, pracujících až dvanácti hodin denně. Pracovali zde jak dospělí, tak učedníci. Práva zde měli všichni stejná — jak dospělí, tak učedník a také stejně byli utiskováni. V sobotu se zde pracovalo jenom dopoledne.

Josef, neohlížeje se na strany, zaměřil přímo do své dílny. Měl divný pocit. Co

bude říkat obrmajstr? Vešel do dílny a naostřil pozornost, naslouchal. Uslyšel hluk. Pootevřel dveře a uzel celý zástup dělníků ze všech dělen. Přišli se podívat na něj. Někdo jenom podívat, někdo přišel se mu vysmát, jiný zase poškádlit. Hodně bylo takových, kteří jej litovali a plisnili lidí bezcitné.

V očích se mu zamělo. Neviděl, slyšel jenom některé posměšky:

— Podivejte se na člověka, kluci, který přišel z onoho světa. Asi se mu to tam nelíbilo! — Takové a jiné posměšky slyšel nad sebou. Cítil, že něco má říci, avšak lítosti ze sebe nemohl dostat ani slovo.

Pojednou ze zástupu vyrval se jakýsi člověk a hromovým hlasem zavolal:

— Bratři, víte komu se tu smějeme? Což nemůžeme být za chvíli taky takovými? Vždyť je jedním z nás a ještě víc než my! To je jeden jediný, který řekl všechno za nás, kterému se nelíbí naši páni!

Dělníci sklopili hlavy a v davu počalo proskakovat:

— Já jsem slyšel, že to není ani Rus, že je to Polák.

Druhý pak: — Ne, on není Polák, on je Čech.

— Tak vidíte, to je jistě katolík a proto se nedrží naší pravoslavné víry, kde se učí, že Kristus řekl: Uhod-li tě někdo po pravé tváři, nastav levou! U katolíků to je asi jinačí. U nich v zákoně asi stojí, uhod-li tě kdo po pravé tváři, ty mu dej po levé a nedostaneš-li mu na tvář, plivni mu do očí!

Bouřlivý smích se rozlehl davem a všichni se pomalu začali rozcházet po práci.

Chlapec stál mlčky a přemýšlel o tom, co právě viděl. Z jeho myšlenek jej vyrušil přicházející k němu člověk. Byl to Vasil Ivanovič, člověk starý asi pětadvacet let, otužilý prací, povoláním soustružník. Byl dobrým člověkem, nikdy nenadával ani neplisnil, byl klidný a rozvážný. Všichni jej měli rádi a každý si jej vážil. I obrmajstr se choval k Vasilu Ivanoviči dobře.

Přišel blíž a povídá:

— Pojd, synku, se mnou. Budeš pracovat u obráběcího stroje. Nemusíš se už bát, přimluvil jsem se za tebe u obrmajstra. Vidím, že jsi dobrý chlapec a bude z tebe pořádný člověk.

Ani chvíli se Josef nerozmýšlel a svěsil hlavu, šel za Vasilem Ivanovičem, který převzal teď nad ním dozor.

PŘÍŠI do dílny a pustili se do práce.

— A jak se vlastně jmenuješ? — zeptal se Vasil Ivanovič.

— Josef mi říkají — odpověděl již ve-seleji chlapec.

— Tak podívej, Josefe, budeme si kamarády. Chtěl bych ti však kamarádsky říci, že přece jsi udělal špatně. Pro nějakou takovou hloupou německou bábu jsi se šel všet, brát si svůj mladý život! Jak ti to jenom vlezlo do hlavy? Vždyť mně, a jsem už dosti starý, když jsi vzpomenu na smrt, jde mráz pa zádech. Když už jsi nemohl jinak, proč jsi ji plivnul do očí? Tys ji měl za její fac-ku dát protifacku — potom by si tě pamatovala.

— Jó, chlapče, život je všelijaký. Nikdy nesmíš ztrácet odvalu žít! A kolik je ti už let?

— Jde mi, Vasil Ivanoviči, patnáct, rok.

František Kadlec, nar. 1. 7. 1867 v Mýšově u Spáleného Poříčí na Písecku. 6. února tomu bude 5 let, co jsme tě uložili na hrušvickém hřbitově za hřmění děl postupující RA k věčnému spánku. Byl zastřelen Němci na ústupu. Spi sladce, tatičku náš! — Manželka, synové a dcera.

Dne 6. listopadu 1944 odešel nám navždy náš drahý Josef Tomša, nar. 19. 3. 1906 ve Spakově na Volyni. Padl v těžkých bojích za vlast. Budiž ti země lehkou! Kdo jste jej znali, vzpomeňte s námi! — Truchlíci manželka, děti, rodiče, bratři a sestry.

Dne 5. ledna 1949 po těžké nemoci zemřel předseda Sdružení zahraničních Čechů Václav Košťálek, dlouholetý a obětavý krajský pracovník, reemigrant z Drážďan. Zesnulý byl členem Československého ústavu zahraničního, Sokola, Zahraničního klubu a od roku 1946 předsedou Sdružení zahraničních Čechů v Praze. Nad hrobem jménem Sdružení se rozloučil se zesnulým místopředseda Josef Linhart, za ČUZ a Svaz Čechů z Volyně náš zástupce pro Prahu štkp. J. Kozák. Čest památce zesnulého krajského pracovníka.

Vladimír Lucký, nar. 1914 v Turkovičích u Dubna na Volyni. Byl těžce raněn v bojích u Dukly a 29. 9. 1944 zemřel. Spi sladce! My na tebe zachováme navždy ve svém srdci věčnou vzpomínku. Prosíme, abyste vzpomněli ti, kdož jej znali, s námi. — Manželka, dcera a syn, matka a příbuzní.

Olga Hamáčková, nar. 25. XI. 1925 v Dembrowce na Volyni. Zemřela v nejlepším věku svého mládí 17 let. Spi sladce, Oličko, v daleké zemi, v našem rodišti. Kéž nám osud dopřeje ještě v životě navštívit tvůj hrob. Nikdy na tebe nezapomenou truchlíci rodiče, sestry a bratr.

S bolestí v srdci a se slzami v očích vzpomínáme, že dne 23. 9. 1944 nás navždy opustil náš milovaný otec a manžel Josef Borovský, nar. 23. 7. 1911 ve Volkově na Volyni. Budiž ti země, za jejíž svobodu jsi položil život, lehká a spánek v ní sladký. My na tebe nikdy nezapomeneme! — Truchlíci manželka a dcerušky Jiřinka a Boženka a matka.

Petrík Vlček, statečný voják čs. arm. sboru ve SSSR, padl v hrdinném boji u Dukly dne 11. X. 1944. Budiž čest tvé památce! Stál jsi věrně a to ti nikdy nezapomeneme! Tvůj spánek v daleké zemi budiž sladký! Vzpomínají a nikdy nezapomenou sestra a bratr.

Dne 21. ledna bude tomu rok, co zemřela v Zatci náhlou nemocí Mari Hamáčková, roz. Rejová, nar. 10. IV. 1920 v kol. Kneruty na Volyni. Spi sladce, drahá sestričko Mařenko, slunce věčné ať ti svítí. Odešla jsi, ale v našich srdcích žiješ, my na tebe nikdy nezapomeneme. Kdož jste ji znali, vzpomeňte s námi. — Truchlíci rodiče, sestry, dědeček, babičky a všichni příbuzní.